

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 51 • nr. 04 • april 2015 • € 1,75 • www.sp.nl

YES!

LANDELIJK WINST / GRONINGEN TOMAATROOD

EUROPA: DE GOK VAN € 1.100.000.000.000

Arend van Dam

DENK MEE OVER DE SP

Op 18 en 25 april houdt de SP in heel het land regioconferenties. Daar wordt over de toekomst van de partij gepraat, en mogelijk wordt er beslist over provinciale coalitieakkoorden. Ook de campagne tegen ongelijkheid komt aan bod. Wil je meepraten als lid? Meld je aan bij je eigen SP-afdeling; de afdelingen vaardigen mensen af voor de regioconferenties.

★ ROOD

jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE POLITIEKE
JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

KOM SAMEN MET JONGEREN IN ACTIE

Al bijna een maand wordt het Maagdenhuis bewoond en gebruikt door studenten en docenten. De vonk is overgeslagen naar andere steden en studenten zijn in het hele land samen met ROOD initiatieven voor De Nieuwe Universiteit gestart. Niet alleen op universiteiten spelen de

problemen rondom rendementsdenken en ondemocratische beslissingen: ook op mbo's en hbo's is dit het geval. Nu onderwijsacties in de lucht hangen, is dit het perfecte moment om jongeren te betrekken. Met ons jongerenblad de Code ROOD kun je naar mbo's, hogescholen en universiteiten om

met jongeren in gesprek te gaan. Het ROOD-bestuur helpt je vervolgens graag verder om jongeren bij de afdeling en ROOD te betrekken. Wil je meer weten en de Code ROOD te bestellen? Mail dan naar rood@sp.nl

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Jola van Dijk,
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Robert de Klerk, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Sander van Oorspronk,
Paul Peters, Karen Veldkamp

Foto cover Kees van de Veen /
Hollandse Hoogte ©

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten **NL86ZZZ403462460000**. Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam, Marc Kolle,
Wim Steenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

**Abonnementen- en
ledenadministratie**
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

**De Tribune in
gesproken vorm**
Belangstellenden voor
de Tribune op cd kunnen
contact opnemen
met de SP-administratie.

Tenzij anders vermeld, is op de inhoud van deze publicatie de Creative Commons Naamsvermelding-Niet Commercieel-GeenAfgeleideWerken 3.0 Nederland licentie van toepassing. <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/nl>

IN DIT NUMMER

Actueel

'Dit is hét moment voor een Volksbank'

4

Verkiezingen

Yes! SP de grootste op links

6

Europese Centrale bank

Een elf met elf nullen

12

Werken zonder loon

Verplichte tegenprestatie in de bijstand haalt de arbeidsmarkt overhoop

16

Exit melkquota

Gaan nu ook in de melkveehouderij alle remmen los?

22

- 9 Ledendag op 31 mei
- 10 Young and United: voor banen waar je van kan leven
- 24 Beter met de basisverzekering
- 24 UWV: met je rechten om de oren geslagen
- 28 LinksVoor: Michelle Hoekstra wil graag naar Malta
- 29 Emile kijkt: De Verleiders

- 15, 20, 21, 26, 27 Nieuws 30 Brieven 31 Puzzel
- 32 Theo de buurtconciërge

COLUMN

Voorop in de kopgroep

De mooie verkiezingsuitslag van 18 maart past in het beeld van een voortdurend en gestaag groeiende SP. Kwamen we in 1994 met twee zetels in de Tweede Kamer, nu horen we bij de grootste partijen van Nederland en besturen we lokaal in meer dan veertig gemeenten mee.

Voor de tweede keer op rij is de SP de grootste partij op links geworden. Dat luidt een heel nieuwe fase in de ontwikkeling van de SP in. We zullen nu leidend moeten zijn op links. Niet meer meefietsen in de linkse ploeg in het peloton, maar voorop in de kopgroep de koers bepalen.

Onze alternatieven werken we nog verder uit. Zoals ons voorstel om de zorgverzekeraars af te schaffen en één publieke zorgverzekering in te voeren. Of neem ons voorstel voor een nieuw belastingstelsel. Met lagere lasten voor werknemers, het mkb en gewone spaarders en met een eerlijke bijdrage van de allergrootste vermogens en multinationals. We komen met concrete alternatieven die breed gedragen worden door de bevolking. Zoals ook bijvoorbeeld ons plan om van ABN Amro een voorbeeldbank, een échte Volksbank te maken.

Tegelijk gaan we door met het uitbouwen van de partij. We zijn op weg naar 200 afdelingen, en als het aan mij ligt worden dat er daarna snel meer. Want natuurlijk ben ik trots op 200 afdelingen die we hebben, maar dat betekent dus ook dat in bijna 200 andere gemeenten nog geen SP-afdeling is. De snelheid waarmee we onze partij uitbouwen zal omhoog moeten om onze positie in de kopgroep te handhaven. Immers, onze alternatieven kunnen niet zonder het activisme dat mensen van ons gewend zijn.

Laten we samen de schouders eronder zetten. Meer breed gedragen voorstellen, meer inzet op nieuwe afdelingen en meer leden om al die mooie plannen waar te maken.

Emile Roemer
fractievoorzitter SP

‘MAAK VAN ABN AMRO EEN VOORBEELDBANK: EEN VOLKSBANK’

Volgens de SP tonen de recente onthullingen aan dat de top van ABN Amro niets heeft geleerd van de crisis. Daarom moet nu de kans gegrepen worden om de beursgang definitief af te blazen en de bank om te turnen tot een echte Volksbank.

EN PLOTSELING GING de beerput open. Het begon met de loonsverhoging van 100.000 euro voor de bestuurders van ABN Amro. De ergernis daarover onder het personeel en in de politiek leidde ertoe dat het kabinet de door de bank zo vurig gewenste beursgang nog even uitstelde. Waarna de loonsverhoging gauw ongedaan werd gemaakt. Maar vervolgens dook er een brief op waarin

toezichthouder DNB (De Nederlandsche Bank) ABN Amro op de vingers tikt vanwege gebrekkig inzicht en controle op nevenfuncties en privébelangen in de top van de bank. Ook wees DNB op onvolkomenheden bij de bestrijding van corruptie-risico's, in het bijzonder met betrekking tot het Russische olieconcern Gunvor waarvan vermoed wordt dat het gelieerd is aan president

Poetin. En dan had je nog de affaire in Dubai, waar medewerkers van de bank naar huis werden gestuurd nadat aan het licht was gekomen dat ze zich bij bepaalde transacties niet aan de regels hadden gehouden. Die regels waren bedoeld om onder meer witwassen te voorkomen.

‘Ernstig’, zegt SP-Tweede Kamerlid Arnold Merkies: ‘Het idee dat je als bank witwassen niet kunt ontdekken kan betekenen dat je daar bewust een oogje voor dichtknijpt.’

ABN Amro is in 2008 genationaliseerd en zo van de ondergang gered. De bedoeling was steeds dat de bank dit jaar (in delen) naar de beurs zou gaan en dat de Nederlandse

staat de opbrengst ervan zou toekomen. Opbrengst? Al snel werd duidelijk dat het de staat flink geld zou gaan kosten en anno nu wordt rekening gehouden met een verlies van tussen de 6 en 13 miljard euro. Een verlies dat nog groter kan worden, nu genoemde onthullingen het imago flink onderuit hebben gehaald en daar zitten potentiële aandeelhouders natuurlijk niet op te wachten. En nu trapt de politiek op de rem en wil de beursgang uitstellen. Klinkt begrijpelijk. Maar er is nog een andere mogelijkheid: helemaal geen beursgang en omvorming tot een 'Volksbank'. Volgens dit door de SP gelanceerde initiatief blijft de overheid eigenaar van ABN Amro en wordt deze omgevormd tot een bank in overheidshanden met het maatschappelijke belang als *corporate identity*. De partij wil voorkomen dat een winstgevend bank klakkeloos wordt verpatst met een miljardenverlies voor de overheid. Een stabiele bank is gewenst, zegt de SP: 'Een voorbeeld voor andere banken als het gaat om rente, leningen aan het mkb en salarissen van de top.'

'En dit is hét moment om die stap te zetten', zegt Arnold Merkies. Volgens hem is het de hoogste tijd dat de mogelijkheid van een Volksbank er komt. 'Het zou goed zijn als er meer diversiteit komt en er wat te kiezen valt. We hebben universele banken zoals de ING en de Rabobank die een coöperatieve bank is. Laten we het spectrum uitbreiden met een Volksbank, die het maatschappelijk belang voorop stelt en opereert met de overheid als aandeelhouder.'

Voordeel daarvan is volgens Merkies ook dat zo'n nieuwe bank ervoor kan zorgen dat er concurrentie overblijft in de bankenwereld, bijvoorbeeld als het gaat om de rente op spaargeld. Die rente is momenteel historisch laag – sommige banken dreigen zelfs met

negatieve spaarrentes – en de verleiding wordt groot om dan maar te gaan beleggen. Merkies: 'Het probleem van die rente is het oligopolie van banken die daar afspraken over maken. Een Volksbank zou de concurrentie scherp kunnen houden door een ander rentebeleid te voeren. Vroeger zag je de Postbank, die staats eigendom was, ook nieuwe standaarden zetten. Die hield de kosten van betalingsverkeer laag en concurrenten gingen dat vervolgens ook doen. Kijk, in principe zou ik uiteraard wensen dat alle banken zich goed gedragen. Maar het zou toch prima zijn als er naast de reguliere banken een alternatief komt met een bankcultuur die het maatschappelijk belang vooropstelt.'

Toch ziet menigeen een overheid die gaat bankieren vooralsnog niet zitten. 'Natuurlijk gaat de overheid niet zelf bankieren', verzekert Merkies. 'Het bankieren zal gedaan worden door gespecialiseerde mensen. Staatsdeelnemingen zijn echt niet vreemd in ons land. De overheid is ook enig aandeelhouder van de NS; de treinen worden echt wel bestuurd door goed opgeleide machinisten. Het is geen kwestie van de overheid die zelf aan het stuur van de bank komt te staan dus. Wel is het natuurlijk zaak dat het bestuur zijn taken op orde heeft en wil weten wat er binnen de bank speelt. Wel, de overheid kan dan als aandeelhouder de nadruk daarop leggen. En op andere zaken zoals het voorkomen van belastingontduiking of het uitsluiten van witwassen van geld. En dan kan de Volksbank een Voorbeeldbank worden. Een bank met het maatschappelijk belang voorop.' ●

tekst Rob Janssen
illustratie Hans Krill
foto Jan Sol

Actie: Amsterdamse SP'ers projecteren op het hoofdkantoor van ABN-AMRO hoe ze over de exorbitante salarisverhogingen denken.

COLUMN

En dat is drie...

De derde verkiezingsoverwinning op rij; en de grootste op links. En in de provincie Groningen de grootste van allemaal. We zijn er heel trots op en ik bedank iedereen die aan dit succes heeft bijgedragen.

Het zijn van de leider op links brengt een zware verantwoordelijkheid met zich mee. Niet alleen als het gaat om deelname aan de colleges van Gedeputeerde Staten, maar vooral als het gaat om het creëren en onderbouwen van nieuwe hoop en nieuw vertrouwen.

De opkomst op 18 maart was historisch laag. Ben ik nog opgegroeid met 'stemmen moet', meer dan de helft van de mensen denkt daar nu anders over. Ik denk te weten dat dit veel te maken heeft met het gegroeide cynisme over de mogelijkheden en de wil van de politiek om maatschappelijke misstanden echt aan te pakken. Ook de lange lijst van verkeerde beslissingen die de heersende politiek de afgelopen decennia heeft genomen draagt bepaald niet bij aan het wegnemen van dat cynisme. Sterker, het is er mede oorzaak van.

Het is de dure plicht van de SP om als grootste partij op links de juiste analyse te maken, met behulp van alternatieven aan te tonen dat anders kan, en door middel van actie te laten zien dat het anders moet. De drie A's, zeg maar.

Op 28 november hebben we ons XXI partijcongres. In de lange aanloop naar die dag bespreken we in de partij op ledenvergaderingen en regioconferenties uitgebreid de staat van Nederland, Europa en de wereld. We bespreken onze ervaringen en de taken die voor ons liggen. Graag nodig ik u uit om aan deze besprekingen mee te doen. De eerste ronde is al voor de zomer. Neem contact op met uw afdeling voor de onderliggende stukken en plaats, datum en tijd van de vergaderingen.

U bent van harte welkom!

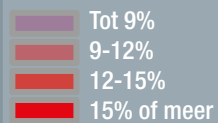
Jan Marijnissen

'NEDERLAND HEEFT AFGEREKEND MET DIT KABINET'

DE PROVINCIES KLEUREN TOMAATROOD

Percentage stemmen voor de SP

SP-Zetel
 Nieuwe SP-zetel

Gemeente waar de SP de grootste is

SP in heel Nederland: 11,6% (+1,5%)

Opkomst: 47,8%

Bron: kiesraad.nl

SP 3e IN PROVINCIALE STATEN

	PS-zetels	winst/verlies
VVD	89	-23
CDA	89	+3
SP	70	+14
D66	67	+25
PVV	66	-3
PvdA	63	-44
GL	30	-4
CU	29	+6
PvdD	18	+11
SGP	18	+6
50plus	14	+5
OSF	12	+4
Overig	3	+3
CU/SGP	2	+1

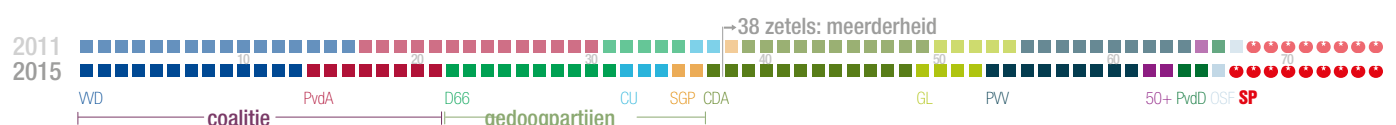
(OSF: voor de resultaten zijn de partijen die zich bij OSF hebben aangesloten bij elkaar opgeteld)

TOP 5 SP-GEMEENTES

1. Boxmeer (32,2%)
2. Cuijk (26,5%)
3. Pekela (25,9%)
4. Heerlen (25,4%)
5. Gennepe (25,0%)

EERSTE KAMER GEDOOGCOALITIE GEEN MEERDERHEID MEER

Op 26 mei kiezen de Provinciale Statenleden de 75 Eerste Kamerleden. Pas dan wordt de echte zetelverdeling duidelijk. Onderstaande verdeling is dan ook een benadering.

Bron: nrc.nl

DE GROOTSTE OP LINKS

De derde verkiezingsoverwinning op rij en definitief de grootste op links. De Provinciale Statenverkiezingen zijn op een SP-succes uitgelopen. Emile Roemer: 'Een ideaal uitgangspunt voor links Nederland om bij de volgende verkiezingen de SP de regering in te stemmen.'

DE SP HEEFT een flinke winst geboekt bij de Provinciale Statenverkiezingen van 18 maart. In de provincies groeiden we van 56 naar 70 zetels; in Groningen werden we de grootste partij. Na de gemeenteraads- en Europese verkiezingen in 2014 zijn de Provinciale Statenverkiezingen de derde verkiezingen op rij die de SP met winst afsluit. Het was dan ook feest op de verkiezingsavonden op verschillende plekken in Nederland. Van gedempte vreugde in de provincies waar de winst geen zetelwinst opleverde (Zuid-Holland en Utrecht), tot de uitzinnige feeststemming in Groningen, waar de ene na de andere gemeente een SP-gemeente bleek en uiteindelijk de SP de grootste in de provincie werd.

In SP-partijkantoor De Moed in Amersfoort was de landelijke verkiezingsavond. De provinciale verkiezingen hadden zonder twijfel een grote landelijke component; de nieuw

gekozen Provinciale Statenleden kiezen eind mei een nieuwe Eerste Kamer. En het is juist daar dat de regeringscoalitie van VVD en PvdA een minderheid met gedoogsteun van D66, ChristenUnie en SGP moest omvormen tot een meerderheid. Ernstig verlies in de provincies maakt het probleem voor de regering alleen maar groter.

'Lage opkomst zorgwekkend'

Partijsecretaris Hans van Heijningen heeft gemengde gevoelens over deze verkiezingen: 'Onze winst van veertien zetels is niet mis. Dat we overal gewonnen hebben als je naar het percentage stemmen kijkt is heel goed. We hebben een goede campagne gehad: de SP was actief op straat en Emile was op dreef. De SP heeft het goed gedaan. Maar de opkomst was laag. Dat is heel zorgwekkend, omdat het laat zien dat een groot deel van de mensen afhaakt en in veel gevallen niet meer het idee heeft dat hun stem ertoe doet. Pro-

bleem is dat die niet-stemmers hun situatie niet veel beter maken. Je kunt ervan uitgaan dat zij niet vinden dat het fantastisch gaat in Nederland. Ze denken: zoek het maar uit. En dat is precies wat het kabinet nu doet.'

Veranderde verhoudingen

De afgelopen vier jaar zat de SP in het bestuur van Noord-Brabant en Zuid-Holland. Volgens Van Heijningen ziet het er naar uit dat de SP in meer provincies gaat meebesturen: 'In Groningen zijn we de grootste geworden. Dus daar nemen we het voortouw. In de twee provincies waar we al bestuurden ziet het er naar uit dat de coalitie door kan. Maar niet op dezelfde voet; met een sterkere SP en een zwakkere VVD zijn de verhoudingen veranderd. We zijn op dit moment (begin april –red.) ook in gesprek over coalitievorming in Friesland, Drenthe, Flevoland, Overijssel, Gelderland en Limburg.'

‘Als ze met bagger komen, kunnen ze rekenen op harde oppositie’

Vier jaar geleden waren coalitiebesprekingen in de provincie nog nieuw. De democratische inbedding in de partij werd toen geïmproviseerd. Nu is de situatie anders; het SP-partijcongres heeft afspraken hierover gemaakt. Als onderhandelaars een conceptakkoord hebben, moet dit goedgekeurd worden door een regioconferentie met afgevaardigden uit de betreffende provincie. Van Heijningen: ‘Het zal duidelijk zijn dat de onderhandelaars kwaliteit moeten leveren. Naarmate zij met een akkoord komen waarin belangrijke SP-punten zijn opgenomen, krijgen ze het gemakkelijker tijdens de regioconferenties. Met minder moeten we ook geen genoegen nemen.’

‘Het roer moet om’

Als gedurende de verkiezingsavond de resultaten gemeente voor gemeente binnenkomen, blijkt dat de peilingen er wat betreft de SP dit keer niet ver naast zaten: de SP wint overal en wordt de grootste in Groningen. Emile Roemer stapt dan ook in een opperbste sfeer het podium op om aan het einde van de avond het woord te nemen. Hij bedankt de SP'ers voor hun inzet tijdens de campagne en feliciteert de andere winnaars van de verkiezingen, met name D66, met hun behaalde resultaat. Maar het belangrijkste resultaat is toch de afstraffing van de regeringspartijen, VVD en PvdA. Roemer: ‘Het was Rutte zelf die zei: reken af met dit kabinet bij de verkiezingen. Dat hebben we gedaan. Nederland heeft afgerekend met dit kabinet.’ De VVD had campagne gevoerd met de leus ‘De VVD houdt koers’. Roemer verwees daarnaar: ‘Deze afrekening betekent dat het kabinet geen koers moet houden. Het roer moet in Den Haag radicaal om!’

Tijdens de campagne probeerde de PvdA de SP de schuld te geven van het eigen falen om het rechtse beleid tegen te houden. Roemer werd in debatten voorgehouden dat de SP niet meepraatte over het beleid. Roemer: ‘Dat hadden ze veel eerder moeten doen. Ik zal hier herhalen wat we tijdens de campagne gezegd hebben: goede voorstellen kunnen rekenen op de steun van de SP. Maar als ze met bagger komen, dan kunnen ze rekenen op harde oppositie. In de Tweede Kamer, in de Eerste Kamer en op straat.’

Vooruitkijken naar de volgende verkiezingen

Roemer ziet in de goede uitslag een mooie kans om met de grotere Eerste Kamerfractie het beleid naar links te trekken. En hij kijkt vooruit naar de volgende verkiezingen: ‘Bij de vorming van volgende kabinetten zal zeker gekeken worden hoeveel zetels een partij meeneemt in de Eerste Kamer. We hebben een grote fractie, dus dan hebben we wat te eisen. Dit is een ideaal uitgangspunt voor links Nederland om bij de volgende verkiezingen de SP de regering in te stemmen.’

Volgens Hans van Heijningen hoeven we mogelijk niet lang te wachten op die verkiezingen: ‘Er is de afgelopen maanden behoorlijk gestruikeld in de regering. PvdA en VVD waren zich tijdens de campagne aan het profileren en zijn daar niet mee opgehouden. Een bananenschil is genoeg om flinke uitglijders te veroorzaken. In een politiek landschap waarin geen enkele partij op dit moment electoraal de baas is, kan de SP een serieuze gooi doen om de grootste van het land te worden. Er is nog wel een aantal thema's waar de bal de komende tijd onze kant op rolt. Zoals de verontwaardiging over topsalarissen, de scepsis over de uitverkoop van ABN, de boosheid over wat er met medewerkers van V&D, Hema en Blokker gebeurt, de onvrede over het jeugdloon, het studentenprotest en de weerklank die dat gekregen heeft. Als er Tweede Kamer-verkiezingen komen, zijn wij er klaar voor. Ik stel met plezier mijn vakantie uit.’ •

tekst Diederik Olders
foto's Sander van Oorspronk

FOTO VOORPAGINA: SANDRA BECKERMAN

Op het moment dat de geweldige uitslag in Groningen bekend werd, kon lijsttrekker Sandra Beckerman haar geluk niet verbergen. Zij mocht in de campagne namens de SP het landelijk debat doen tussen provinciale lijsttrekkers. Na het geluksmoment op de Groningse verkiezingsavond moest Beckerman meteen aan de slag om aan coalitieonderhandelingen te beginnen.

WELKOM SP WELKOM

31 MEI BURGERS' ZOO LEDENDAG 2015

foto's Bas Stoffelsen, Sander van Oorspronk, archief SP

Op zondag 31 mei zijn SP-leden met hun partners en kinderen van harte welkom bij de ledendag van de SP in Burgers' Zoo in Arnhem.

Veel muziek, leuk cabaret, spelletjes, debatten met Kamerleden, een bijzondere herinneringsfoto om mee naar huis te nemen en nog veel meer; de ledendag belooft weer een mooie dag te worden. Natuurlijk zijn Emile Roemer en Jan Marijnissen er, maar ook Sjaak Bral en Bob Fosko zijn van de partij.

De bekende band Bots (Er is genoeg voor iedereen!) treedt op, evenals de SP-huisband SPic en SPan. Er komt nóg een bekende artiest. Wie dat is, dat wilde de organisatie nog niet zeggen.

Een toegangskaartje geeft niet alleen toegang tot het SP-spektakel, maar ook

tot Burgers' Zoo, de beroemde Arnhemse dierentuin. Kaarten voor de hele dag, dus inclusief entree Burgers' Zoo, kosten slechts 7,50 euro voor volwassenen en 5 euro voor kinderen van 4 t/m 9 jaar. Kinderen onder de 4 jaar mogen gratis naar binnen. Het begint om elf uur en duurt tot een uur of vijf. •

Bestel je kaarten hier
sp.nl/ledendag2015

Young and United: 'Wij gaan hiervoor knokken!'

PITTIGE JONGERENCAMPAGNE VOOR VOLWASSEN SALARIS

HALF LOON? WTF?

De FNV en diverse jongerenorganisaties – waaronder ROOD – zijn een grote actie gestart tegen half loon. Volwassenen tot 23 jaar krijgen vaak maar de helft van het minimumloon. En dan hebben de meesten niet eens een volledige baan.

JONG EN VERENIGD; dat zijn de actievoerders van de FNV-campagne *Young and United* zeker. Tijdens de opening van een prestigieus 'Gouden' McDonald's-restaurant in het centrum van Rotterdam, onderbreekt een dertigtal jongeren in rode T-shirts de officiële opening. Terwijl burgemeester Aboutaleb aan het woord is, banen de jongeren zich een weg door het publiek en bieden Jo Stempels, baas van McDonald's Nederland, een Gouden Halve Hamburger aan. Volgens campagneleider Ron Meyer is het de Oscar

voor Onderbetaling; McDonald's is een van de grote bedrijven die draaien op onderbetaalde jongeren met kruimelcontracten.

'Voor jou tien anderen'

Ekin Akyol is een van de actievoerders. Hij heeft zich al vroeg aangesloten bij deze jongerenbeweging, zoals hij het noemt: 'Een jongerenbeweging die tegen een apart minimumloon voor jonge volwassenen is. Zij worden echt onderbetaald. Vergeleken met landen om ons heen lopen we ver achter.'

Akyol werkte enige tijd in een kledingwinkel, maar is nu werkloos: 'Je wordt door alle flexibele en tijdelijke contracten veel te gemakkelijk weggestuurd. Als je niet alles doet wat de baas zegt, hoor je al snel: voor jou tien anderen. Als je achttien wordt, ben je volwassen voor de wet. Je mag stemmen, autorijden en een woning huren. Maar terwijl er geen speciaal jeugdtarief is voor huurwoningen, krijgen jongeren wél maar een half loon. Als we werken zijn we kind. Ik vind het raar dat iemand die hetzelfde werk doet als iemand van 24, maar half loon krijgt. Het klopt voor geen meter hoe het geregeld is.'

De Rotterdamse burgemeester Aboutaleb spreekt nog even met de jongeren. 'Wij kunnen zo geen toekomst opbouwen', legt

‘Stemmen, autorijden, maar als we werken zijn we kind’

een van de jongeren uit als ze hem om steun vragen. Aboutaleb wil wel met ze op de foto, maar op de vraag of hij de eisen van de actievoerders onderschrijft, zegt hij: ‘Ik sta als burgemeester boven de partijen. De wet zegt dat er een minimumloon is, daar houd ik me aan. Voor de rest is het aan de cao-onderhandelaars, daar ga ik niet over. Ik kan verder niet zo veel voor jullie betekenen.’

De actie in Rotterdam is slechts een van de manieren waarop Young and United de aandacht trekt voor het half loon van jongeren. Een van de campagneleuzen, Halfloon WTF (voor degenen die het niet kennen: WTF staat voor ‘what the fuck’ – waarmee je ontzetting uitdrukt) werd met een laser geprojecteerd bij het Torentje van Rutte in Den Haag en op de Malietoren, hoofdkantoor van werkgeversverenigingen VNO-NCW en MKB Nederland. Steeds meer jongeren sluiten zich aan bij de campagne, onder meer door via hun mobiele telefoon handtekeningen op te halen voor de petitie van Young and United.

‘Geen zielige toon’

De campagne wordt gesteund door meerdere jongerenorganisaties, waaronder ROOD, jong in de SP. ROOD-voorzitter Merel Stoop:

‘Wij zijn al maanden geleden begonnen met enquêtes afnemen, in Groningen, Nijmegen, Zwolle, Enschede en Deventer. Een prima manier om op jongeren af te kunnen stappen en een gesprek te beginnen. Dat is ook de kracht van ROOD ten opzichte van andere jongerenorganisaties die de campagne steunen: wij zijn goed in mensen organiseren. We kwamen er al vrij snel achter dat bijna alle jongeren die we spraken minder krijgen dan het minimumloon. Maar ook dat ze er nooit zo over nagedacht hadden. Zo gauw ze beseffen dat het onzin is dat ze geen volwassen loon krijgen, is er bijna altijd steun voor de actie. En best veel jongeren geven dan aan dat ze ook mee willen doen.’

Voorstanders voor een jeugdloon zeggen dat jongeren tussen de 18 en 23 toch nog thuis wonen en studeren. Die hebben minder nodig. Stoop: ‘Dat zijn typisch mensen die denken dat iedere jongere in Nederland studeert. Een heel grote groep is gewoon aan het werk. Een heel grote groep woont niet thuis. Maar die krijgen wel een kinderloon-tje.’ Stoop vindt het goed dat de campagne geen zielige toon aanslaat: ‘Nee, de toon is gelukkig: wij gaan hiervoor knokken. En de strijd maken we ook leuk. Bij de start van de campagne eind maart had de organisatie een halve huiskamer gemaakt, met halve lampen en een halve bank. Een grappige manier om aan te geven: van een half loon kun je niet leven.’

Stoop is nu 24 jaar. Ook zij heeft voor jeugdloon gewerkt: ‘Ik heb tot mijn negentiende in een broodjeszaak gewerkt. Toen zat ik op 7 euro per uur. Daarna in een kledingwinkel, waar ik terugging naar 6 euro per uur. Terwijl het minimumloon rond de 9 euro zit. Maar het gaat ook om de onzekerheid. Ik werk nu in de thuiszorg. Een nul-urencontract – en telkens een jaarcontract. Na drie jaarcontracten zeiden ze dat ze heel tevreden over me waren, maar dat ze niet aan vaste contracten deden. Dus drie maanden niet werken, en dan weer van voor af aan beginnen. Dit is voor jongeren de dagelijkse praktijk. Soms heb je drie weken geen werk en dus geen salaris. Als ik een huis zou willen kopen, zegt een bank: je hebt een te onzeker inkomen. Dan krijg ik óf

Aboutaleb: ‘Ik kan verder niet zo veel voor jullie betekenen.’

geen hypotheek, of een hele lage, zodat het alsnog niet kan.’

Stoop roept jonge SP-leden op om ook te helpen met de campagne: ‘Als ROOD in jouw gemeente nog niet actief is met deze campagne, dan kun je even een mailtje naar ROOD@sp.nl sturen.’

Petitie

Een 18-jarige heeft recht op 683,30 per maand, vier euro per uur: 45 procent van het normale minimumloon. In België, Engeland en Frankrijk is dat bijvoorbeeld 82, 83 en 100 procent. In een tijd dat studeren steeds meer voor eigen rekening is en het aantal betaalbare woningen daalt, lukt het de jongvolwassenen van Nederland nauwelijks om een goede start te maken in hun werk. De werkgevers lachen ondertussen in hun vuistje met een leger van altijd beschikbare, spotgoedkope en gemakkelijk op straat te zetten werknemers.

Young and United is een petitie gestart om steun te krijgen voor de eisen: meer banen waar je van kan leven, meer vaste contracten en volwassen minimumloon vanaf 18 jaar. De petitie haalde in vijf dagen al 20.000 handtekeningen op. ●

Op www.youngandunited.nl kun je de petitie tekenen.

tekst en foto's Diederik Olders

JEUGDWERKLOOSHEID VEEL HOGER DAN GEDACHT

Hoogleraar Arbeidsmarkt en Ongelijkheid aan de Universiteit van Amsterdam Wiemer Salverda steunt de eisen van Young & United. ‘Slechts vijftien procent van alle Nederlandse jongeren tussen de 18 en 24 jaar is dan ook economisch zelfstandig. Een schokkend laag en snel dalend cijfer’, aldus Salverda in een opiniestuk in NRC van 28 maart. Door alle kruimelbaantjes is de enorme jeugdwerkloosheid onzichtbaar geworden. De internationale werkloosheidsstatistieken tellen elk minibaantje mee als één baan. Als je voor die fout corrigeert, schiet de jeugdwerkloosheid omhoog van 12 naar 37 procent; maar net iets beter dan landen als Spanje en Griekenland. Dezelfde correctie heeft op de cijfers van Duitsland en Oostenrijk bijna geen invloed.

ECB-CHEF MARIO DRAGHI'S
MEGA-OPERATIE

DE MAN VAN ÉÉN BILJOEN

foto: Dursun Aydemir HH ©

Om de aanhoudende crisis te bestrijden pompt de Europese Centrale Bank het onvoorstelbare bedrag van 1,1 biljoen euro in de eurozone. Waar komt dat geld vandaan en waar gaat het precies heen? En bovenal: wie beslist daarover? Intussen groeit de maatschappelijke weerstand tegen het instituut.

18 MAART - IN NEDERLAND zijn er verkiezingen, in Duitsland lijkt het oorlog. Tenminste in Frankfurt am Main. In die stad zijn naar schatting 17.000 demonstranten op de been. De meesten voeren vreedzaam actie; maar militante relschoppers zorgen voor een slagveld. Brandende politie-auto's en barricades, gewonde politie-agenten, talloze arrestaties. De bijnamen van de stad, Bankfurt en Main-

hattan, doen vermoeden wat de steen des aanstoots is. Het toch al poenerige imago van Frankfurt wordt vandaag nog even extra opgepoetst door de opening van het nieuwe gebouw van de Europese Centrale Bank (ECB), dat 1,2 miljard (!) euro gekost heeft. Maar de onvrede van de actievoerders van 'Blockupy' – de koepel van tientallen politieke partijen en groeperingen – richt

zich niet bepaald alleen tegen het protserige gebouw, maar tegen het algehele beleid van de 'trojka' van de ECB (dat als hoofdtaak het bewaken van de prijsstabiliteit in de eurozone heeft), het Internationaal Monetair Fonds en de Europese Commissie. Beleid dat volgens Blockupy neerkomt op 'afpersing' van Griekenland en andere EU-lidstaten. Beleid dat volgens de demonstranten landen

dwingt om hun sociale voorzieningen af te breken. Beleid dat bestaat uit 'geld geven als voorwaarde voor hervormingen'. Ofwel: bezuinigingsdwang met hulp als onderpand. Het feit dat de demonstranten voor hun fundamentele kritiek Frankfurt uitkozen en niet regeringshoofdstad Berlijn zegt iets over wie er in werkelijkheid aan de touwtjes trekt.

1.100.000.000.000 euro

Toeval of niet, amper een week eerder had de Europese Centrale Bank haar grootste operatie ooit in gang gezet. Elfhonderd miljard euro wil ECB-chef Mario Draghi de komende anderhalf jaar in de Europese economie gaan pompen. Een adembenemend bedrag: 1,1 biljoen, oftewel 1.100.000.000.000 euro. Bijna carnavalesk zelfs: een elf met elf nullen. Het komt neer op zo'n 60 miljard per maand, volgens planning anderhalf jaar lang. Het scenario daarbij is eigenlijk heel simpel: door op grote schaal met name staatsobligaties op te kopen zorgt de ECB voor vers kapitaal bij de verkopers, zijnde de banken en institutionele beleggers. Die kunnen dat 'nieuwe' geld dan weer aan burgers en bedrijven uitlenen, zodat de bestedingen en investeringen omhoog gaan en de Europese economie een impuls krijgt. Dat betekent dat de algemene vraag naar goederen en diensten stijgt, en dus ook de prijs daarvan. In de economische situatie waarin Europa zich bevindt is prijsstijging – inflatie dus – vreemd genoeg wenselijk, want momenteel dreigt het tegenovergestelde: deflatie. Het feit dat de prijzen mede onder invloed van de dalende olieprijsz alsmaar dalen, maakt dat bestedingen en investeringen uitblijven omdat men hoopt dat de prijzen nóg verder zullen dalen. De ECB wil die ontwikkeling een halt toeroepen én de euro goedkoper maken. Immers, door Europa te overspoelen met euro's wordt de munt goedkoper en dat is weer gunstig voor de export. Tot zover de theorie.

Maar is de praktijk ook zo elegant en logisch? Met andere woorden: gaat dit allemaal zo werken?

Het massieve opkoopprogramma lijkt een minstens zo massieve hoeveelheid vragen op de roepen. De meest basale is: hoe komt de ECB eigenlijk aan 1100 miljard euro? Heeft de bank zo'n bedrag gewoon in kas? Het antwoord is nee. De ECB creëert dat geld feitelijk uit het niets. Wat er gebeurt is dit: de nationale banken – in Nederland de DNB – nemen onder supervisie van ECB voorzittingen op nationale overheden (staatsschuld dus) over van banken en institutionele beleggers. Daarmee wordt dus financieel

tegoed omgeruild voor vers kapitaal. 'Monetaire verruiming' noemen economen dat. Simpel gezegd: de geldpers aanzetten. Een paar jaar geleden bepleitte de SP ook monetaire verruiming door het kopen van staatsobligaties. Dit onder meer om de zwakke eurolanden de laatste strohalm te bieden. 'Toen werd dat door velen nog ervaren als vloeken in de kerk', zegt SP-Tweede Kamerlid Arnold Merkies. 'Maar nu durft de ECB het wel aan. Dat is op zich te prijzen. Het geeft ook aan hoe nijpend de situatie is. Maar wanneer je werkelijk deflatie wil aanpakken is het wel van belang dat het geld op de juiste plek terecht komt. Je wil tenslotte voorkomen dat er nog meer financiële bubbels worden gecreëerd. Je moet zo'n operatie dus zo vormgeven dat het direct in de reële

economie terecht komt. In plaats van duurdere aandelen, obligaties en vastgoed leidt het dan tot een bestedingsimpuls. Zo trekt de vraag aan, groeit de werkgelegenheid en kan het midden- en kleinbedrijf weer opbloeien.'

Of de operatie van de ECB gaat slagen, hangt van de nodige factoren af. Ten eerste staat niet vast in hoeverre banken eigenlijk wel staatsobligaties willen verkopen. Nederlandse banken hebben al laten weten daar tot nu toe niet al te veel voor te voelen. Ten tweede is geenszins gegarandeerd dat de banken de nieuwe berg geld ook daadwerkelijk gaan uitlenen. In dat geval komt de miljardenstroom niet in de reële economie terecht. Merkies: 'En dan leidt het niet tot betere

Demonstratie in Frankfurt tegen de macht van de ECB.

‘Het geld is immers aan de macht’

koopkracht of meer krediet, dan blijft het hangen in de financiële sector. Waardoor het risico op een nieuwe zeepbel levensgroot is.’ De ECB houdt de rente al sinds jaar en dag laag, met het doel om sparen te ontmoedigen en bestedingen en investeringen aan te jagen. Echter, de rente is inmiddels zó laag dat beleggen een aantrekkelijk alternatief voor sparen is geworden. Dit samen met het vooruitzicht van de ECB-miljarden-vloed deed de beurzen inmiddels juichen. Overbodig te vermelden dat degenen in de hogere inkomensgroepen daarvan het meest profiteren, want zij hebben in de regel nou eenmaal vaker aandelen en andere vermogenstitels dan anderen.

Een en ander roept de vraag op of het niet doeltreffender zou zijn geweest als het geld rechtstreeks aan de Europese burgers zou worden uitgedeeld. Probleem daarbij is echter de vraag van de verdeling. In ieder land zal daar anders over worden gedacht. Arnold Merkies ziet derhalve meer in directe leningen aan landen. ‘Maar met de manier waarop de ECB deze monetaire verruiming uitvoert, koop je niet de obligaties die door overheden worden uitgegeven, maar de overheidsobligaties in handen van de banken. Waarmee je het risico loopt dat de operatie uitdraait op enkel een steunoperatie voor de banken. De ECB moet alles op alles zetten om er voor te zorgen dat het geld in de reële economie terecht komt en niet in bubbels in de financiële markt.’

‘De tijd is rijp om het debat te voeren over ons geldstelsel’

‘Finacratie’

Maar toch is het vreemd: de invloed van de Europese Centrale Bank reikt van koopkracht tot pensioen, van de investeringsruimte van bedrijven tot aan de stemming op de beurzen. Des te interessanter is dan de vraag wie deze oppermachtige speler eigenlijk aanstuurt. Het antwoord is eigenlijk even simpel als onthutsend: niemand behalve de ECB zelf. Het instituut opereert zelfstandig, zonder enige democratische last. Mario Draghi is heer en meester in Europa. Tekenend daarvoor is een eerder dit jaar gehouden debat, waarin Kamerleden minister Dijsselbloem van Financiën aan de tand

voelden over het opkoopprogramma. Maar de PvdA-minister gaf vooral ontwijkende antwoorden en liet doorschemeren dat politici zich er vooral niet te veel mee moeten bemoeien. En ondertussen gaat de ECB steeds meer op de stoel van politici zitten en draait ze aan de economische knoppen. Merkies: ‘Het is raar dat centrale banken zich enerzijds volop bemoeien met de politiek, en politici anderzijds zich niet over het beleid van de centrale banken willen uitspreken. Ook dit moet bespreekbaar zijn. Het mandaat voor de ECB stamt uit de jaren negentig en toen kon men de huidige situatie echt niet voorzien. De ECB moet nu steeds vaker improviseren en grijpen naar onconventionele maatregelen. Die maatregelen hebben grote gevolgen, niet alleen voor de banken en ons geldstelsel, maar ook voor onze economie als geheel. Alleen al om die reden moeten we als politici de discussie daarover niet uit de weg gaan.’ Op initiatief van Merkies wordt er daarom binnenkort een debat gehouden in de Tweede Kamer over het monetair beleid. ‘Het wordt tijd dat we als politici niet alleen van de zijkant toekijken, maar ook blijven nadenken over fundamentele vragen rond ons geldstelsel. Hoe richten we ons geldstel-

het bespreken van geldschepping te doorbreken’, zo meldt de website (www.burgerinitiatiefongeld.nu). ‘Geldschepping door private banken dient niet het algemeen belang, omdat er altijd schulden tegenover staan.’ Het initiatief beoogt het thema geldcreatie bespreekbaar maken in de Tweede Kamer en wil het monopolie op het scheppen van geld terugbrengen naar de publieke sector.

‘Prima om de functie van ons geldstelsel te bespreken’, reageert Arnold Merkies op het initiatief. ‘Dat geldt ook voor het pleidooi voor een grotere rol van de overheid hierin. De oplossing van Ons Geld om rente af te schaffen bepleit ik echter niet. Rente is feitelijk een beloning voor uitstel van consumptie en ook voor het nemen van risico (bijvoorbeeld in geval van uitlenen van geld voor investeringen –red.). Het geldstelsel onderbrengen bij de overheid vind ik zeker een interessante gedachte, maar je gaat dan wel uit van een ideaalbeeld dat lastig één-twee-drie te implementeren is. We moeten goed kijken naar maatregelen die we nú kunnen nemen.’ Niettemin wil Merkies, net als het burgerinitiatief, absoluut een fundamentele discussie over het geldstelsel. ‘De tijd is rijp om het debat te voeren over ons geldstelsel. Daar hoort ook de vraag bij welk mandaat een instituut als de ECB moet hebben. Wat mij betreft wordt dit mandaat veranderd en krijgt de centrale bank ook de plicht de economie en de werkgelegenheid te stimuleren.’

Het kan verkeren in Europa. Ooit zette men alles op alles om de inflatie te bestrijden; nu is juist stimulering daarvan het devies. Ooit was monetaire verruiming vloeken in de kerk; nu is dat het ultieme medicijn. En ooit was het zo dat iedere centrale sturing van de economie werd beschouwd als een omarming van de verafschuwde plan-economie. En kijk nu eens... Wel, hoe lang zou het duren voordat de door de SP al jaren bepleite voorbereiding van Plan B voor de euro bespreekbaar wordt, namelijk een gecontroleerde en doordachte ontvlechting van de eurozone waarin een of meer lidstaten de euro zouden kunnen verlaten? Nu de nood zo hoog is, is een noodplan immers nooit weg. •

tekst Rob Janssen

VROEG OF LAAT

> SLUIPENDE VORMING VAN EUROPEES LEGER

DE SP IS ALTIJD DUIDELIJK geweest in het standpunt over Europa: ja tegen Europese samenwerking, nee tegen een 'Verenigde Staten van Europa' met alle macht aan Brussel. Al in zijn boek *Tegenstemmen*, in 1996, noemt Marijnissen het Europees Leger als voorbeeld van ongewenste verregaande Europese integratie. De SP heeft steeds gewaarschuwd voor de sluipende vorming van een Europees leger door allerhande semi-militaire samenwerkingsprojecten tussen de Europese lidstaten. Bijvoorbeeld in 2006, toen de *European Gendarmerie Force* (EGF) werd opgericht: een soort Europese marechaussee, waarbij 3.000 gewapende marechaussees voor internationale missies kunnen worden ingezet. Toenmalig Europarlementariër Erik Meijer: 'Men noemt het nu een politiemacht, maar in feite gaat het hier natuurlijk om de voorbereiding van het Europese leger. Militaire samenwerking is een belangrijk symbool van de Europese Superstaat waar wij tegen blijven ageren.'

'Kul, stemmingmakerij', noemde toenmalig VVD-minister Kamp de waarschuwing van de SP in 2005. 'Geen land voelt hiervoor, niet één regering heeft dit voorgesteld, laat staan dat zoiets zou staan in een nieuw verdrag. De SP roept gewoon een spookbeeld op, dat ze vervolgens fel gaat bestrijden,' beweerde in 2007 de toenmalige staatssecretaris Timmermans in 2007. En de huidige VVD-minister van Defensie, Hennis-Plaschaert, wist het zeker. 'Een Europees leger komt er nooit', zei ze stellig tijdens een politiek café van de Eindhovense VVD in juni 2013. Op donderdag 26 juni 2014 herhaalde zij die opvatting nog eens tijdens een bijeenkomst van de Atlantische Commissie.

8 maart 2015 – Op 8 maart jongstleden zegt Juncker, de voorzitter van de Europese Commissie, dat Europa wel degelijk

foto Dursun Aydemir / HH ©

een eigen leger nodig heeft. De directe aanleiding voor Junckers uitlatingen is de Russische agressie tegenover Oekraïne en de annexatie van de Krim: 'Een Europees leger zou het continent helpen geloofwaardiger te reageren op een bedreiging in een lidstaat of een buurland [...]. De krijgsmacht zou niet meteen ingezet hoeven worden, maar een gemeenschappelijk Europees leger zou Rusland duidelijk maken dat we heel serieus zijn in het verdedigen van onze Europese waarden', aldus Juncker. De voorbereidingen zijn al getroffen in de afgelopen jaren. De Duitse bondskanselier Merkel steunt het voorstel. Gaat het Europees leger er toch komen? In het SP-verkiezingsprogramma voor de Europese verkiezingen van 2014: 'Deze sluipende ontwikkeling naar een Europees leger moet worden gestopt. Voor zo'n leger ontbreekt de noodzakelijke politieke overeenstemming over het buitenlands en defensiebeleid. Nederland moet geen onderaannemer worden van de grote lidstaten en hun belangen.'

De SP is er vaak vroeg bij om gevolgen van beleid te voorzien en problemen te signaleren. Vroeg of laat komen andere partijen in de Tweede Kamer erachter dat onze analyse klopt.

DE AMSTERDAMSE D66, SP EN VVD willen af van regels die het opwekken van **duurzame energie** en hergebruik van oude materialen in de weg zitten.

 sp.nl/2J2R

SP-TWEDE KAMERLID PAUL ULENBELT wil dat werknemers die doorwerken na de AOW-leeftijd voortaan ook gewoon onder **de ziektewet en de werkloosheidswet** vallen.

 sp.nl/42fH

SP-TWEDE KAMERLEDEN Emile Roemer en Farshad Bashir roepen op tot **linkse samenwerking** voor een socialer en groener belastingstelsel.

 sp.nl/k1ky

RENSKE LEIJTEN heeft een **motie van wantrouwen** ingediend tegen staatssecretaris Van Rijn: hoewel hij uitbetaling van pgb's topprioriteit noemt zitten er zorgverleners maandenlang zonder salaris.

 sp.nl/E2gH

OM TIJDROVENDE ONDERHANDELINGEN tussen schoolbesturen, zorginstellingen en ouders te voorkomen zou de overheid scholen voor gehandicapte leerlingen één, **toereikend budget** moeten toekennen.

 sp.nl/6pjM

DE TWEDE KAMER heeft ingestemd met het SP-voorstel om een **limiet te stellen aan de omvang van banken**, opdat het omvallen van een bank niet de hele financiële stabiliteit in gevaar brengt.

 sp.nl/8TWv

> SP REDT (OPNIEUW) VIJF POORTJES

Een historisch Haags gebouw aan het Spui, de Vijf Poortjes, moest in 2012 wijken voor nieuwbouw. Op de plek van het gebouw met de markante gevel staat nu een grote vestiging van Primark. Toch is de gevel nog niet verloren. Op aandringen van de SP is die bij de sloop bewaard gebleven

en opgeslagen, om hergebruikt te worden. Toen vervolgens het stadsbestuur van plan bleek de gevel alsnog te vernietigen, heeft de SP hier samen met de PvdA opnieuw een stokje voor gestoken. De gemeente gaat nu actiever op zoek naar een organisatie die de gevelelementen wil overne-

men. SP-raadslid Aisha Akhiat: 'De gemeente Den Haag moet zorgvuldiger omgaan met het aanwezige erfgoed in de stad. De afgelopen jaren is er al genoeg gesloopt.'

STRAFWERK!

Sinds 1 januari zijn gemeenten verplicht om van bijstandsgerechtigden een tegenprestatie te vragen. De Wet Werk en Bijstand moet namelijk 'strenger en activerender' worden, vindt het kabinet. Maar de maatregel heeft desastreuze effecten. En niet alleen voor de mensen in de bijstand.

DECEMBER 2014. MET BUSJES en aanhangers beladen met grasmaaiers van sociaal werkbedrijf Westrom versperren zo'n honderd actievoerders in december de parkeerplaats van het gemeentehuis in het Limburgse Heythuizen, gemeente Leudal. Waardoor de dames en heren commissieleden van de gemeente hun voertuigen ergens anders moeten parkeren. Maar dat ongemak lijkt niets vergeleken bij wat tientallen Westrom-medewerkers boven het hoofd hangt. Zij dreigen hun werk te verliezen als de gemeente uit bezuinigingsoverwegingen zoals aangekondigd het contract met Westrom niet verlengt. Waardoor hun werk – onder andere in de groenvoorziening en reiniging van de openbare ruimte – wordt overgenomen door uitkeringsgerechtigden in de gemeente. Zou, want de onzekerheid is groot. Zelfs een maand later. 'De stand van zaken is nu dat de groenvoorziening toch nog twee jaar bij Westrom blijft', vertelt Westrom-medewerker Huub Henderikx. Wat op een succes voor de actievoerders duidt. 'Maar het opruimen van zwerfvuil en het legen van afvalbakken gaat de gemeente nu zelf doen.' En dat betekent dat daarvoor uitkeringsgerechtigden in de gemeente worden ingeschakeld. Dit zeer tegen de zin van vakbond FNV, die spreekt van ondermijning van de cao's en het in de hand werken van armoede. Maar de switch betekent ook dat de mannen en vrouwen van Westrom het reinigingswerk werk kwijt zijn. En wat is hun lot dan? Volgens Henderikx, die werkzaam is bij een andere afdeling van Westrom, gaan er geruchten dat zij inmiddels in een grote distributieloods in Limburg te werk zijn

gesteld om stukken karton op te rapen en in containers te gooien. 'Het zou eraan toegaan als in een gevangenis.'

Sinds 1 januari zijn gemeenten verplicht om een tegenprestatie te vragen aan bijstandsgerechtigden. Dit in het kader van de aanscherping van de Wet Werk en Bijstand, die vorig jaar door de Tweede Kamer werd aangenomen. De gedachte daarachter is dat mensen in ruil voor hun uitkering iets terugdoen voor de maatschappij, maar regeringspartij VVD heeft er eigenlijk nooit een geheim van gemaakt bijstandsgerechtig-

den gewoon harder te willen aanpakken. De bijstand moet strenger en goedkoper, vinden de liberalen. Het verschil met de oude situatie is dat gemeenten voorheen zo'n tegenprestatie móchten vragen. Per 1 januari móeten ze, al mogen ze de uitvoering ervan zelf invullen.

Nu lijkt dat laatste al een niet al te stevige garantie voor enige uniformiteit en gelijkwaardigheid in den lande. Want ja; waar word je als bijstandsgerechtigde in Terneuzen ingezet en wat laten ze je in Rotterdam

of Coevorden doen? Maar minstens even prangend is de vraag: wat gebeurt er met de mensen die dit werk voorheen deden? En als er geen sprake van verdringing is, hoe nuttig is het werk dan eigenlijk? Bovendien: wetende dat het soms ook gaat om vrijwilligerswerk als tegenprestatie, wat is dan je kans op een reguliere baan? Daarbij komt dat gemeenten ook nog een fikse strafkorting op de uitkering kunnen opleggen als iemand de verplichtingen niet nakomt. Zo begint er een akelig woord op te doemen: strafwerk. Want hoe zou je het anders kunnen noemen als je gedwongen wordt te

werken zonder loon, terwijl je geen zicht hebt op een echte baan en er voortdurend harde sancties boven je hoofd hangen? En wat te denken van de verhuisplicht (zonder verhuisvergoeding!) die de gemeente kan opleggen als er in de regio geen geschikte banen voorhanden zijn?

Volgens SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut leidt de verplichte tegenprestatie er in de praktijk alleen maar toe dat mensen in de uitkerings situatie gehouden worden. Een gedrocht, noemt ze de maatregel: 'De

'De verplichte tegenprestatie heeft geen enkele toegevoegde waarde'

Veel voorkomende tegenprestatie: helpen in de groenvoorziening.

mensen hebben al een sollicitatieplicht, het is al een hele tour om het uitgangspunt van werken naar vermogen te organiseren. Voor begeleiding en opleiding naar werk is bij de gemeenten in de regel al veel te weinig geld. De verplichte tegenprestatie heeft geen enkele toegevoegde waarde. Dit gedoe leidt alleen maar de aandacht af van het werkelijke probleem: de werkloosheid. Op deze manier wordt het wettelijk minimumloon gedrukt en komen ook de cao-lonen onder druk te staan, wat ook weer negatieve gevolgen heeft voor de werkenden.'

Onlangs trok ze in Den Haag aan de bel over een geval uit Winterswijk. Die Gelderse gemeente bood studenten 'werkervaringsplaatsen' aan onder meer op de afdelingen Communicatie en Ruimtelijke Ordening. Voor 50 euro per maand. Ontduiking van het minimumloon en verdringing van betaalde banen, oordeelt Karabulut. Dat menig gemeente inmiddels dus niet meer terugdeinst om mensen voor een grijpstuiver te laten werken en verdringingseffecten op de koop toe neemt, is duidelijk. De link naar de verplichte tegenprestatie voor bijstandsgerechtigden is dan snel gelegd.

'Gefröbel'

Toch verschijnen er ook verhalen in de media van mensen die zeggen het fijn te vinden om 'iets terug te doen voor je geld'. Met andere woorden: die de verplichte tegenprestatie juist waarderen. Maar Sadet Karabulut noemt die tegenwerping gefröbel: 'Ik geloof er niks van.' Ook Piet van der Lende, woordvoerder van de Bijstandsbond in Amsterdam, hecht weinig waarde aan die

foto: Ton Toemen / HHI ©

FNV-protestmars: stop werken zonder loon!

verhalen. ‘Tja, mensen die het leuk vinden zullen er wel zijn. Die heb je altijd’, zegt Van der Lende voorzichtig. ‘Maar de meerderheid van de mensen waar het om gaat weet dat ze niet aan betaald werk gaan komen. De begeleiding door de Sociale Dienst stelt namelijk niks voor. Voor een gemeente leidt de bemiddeling naar vrijwilligersplekken of het creëren van banen tot hoge uitvoeringskosten.’

Divosa, de vereniging van sociale diensten, publiceerde eind vorig jaar een onderzoek waaruit blijkt dat de sociale diensten mild met de tegenprestatie omgaan: liefst tachtig procent van de gemeenten laat de tegenprestatie afhangen van de voorkeuren van de bijstandsgerechtigden zelf, negentig procent stelt bijvoorbeeld mensen die al vrijwilligerswerk doen en mantelzorgers zelfs vrij van de tegenprestatie.

In Amsterdam sprak de coalitie van SP, D66 en VVD af dat de verplichte tegenprestatie helemaal niet wordt uitgevoerd; de hoofdstad schafte het ‘werken zonder loon’ af en gebruikt dat als hefboom in de strijd tegen de werkloosheid (zie Tribune maart: ‘De Amsterdamse hefboom’). Heeft Amsterdam daarmee het wiel uitgevonden? SP-wethou-

der Arjan Vliegthart: ‘Zeg jij het maar. Ik weet alleen dat meerdere wethouders mij gebeld hebben om te vragen hoe wij het precies gedaan hebben.’ En dus rijst de vraag of de sinds 1 januari van kracht zijnde verplichting überhaupt zoden aan de dijk zet. Of het door met name de VVD vooronderstelde ‘achteroverleunen door bijstandsgerechtigden’ op deze manier wel beëindigd wordt, als gemeenten ervoor kiezen om coulant met de verplichting om te gaan. VVD-Tweede Kamerlid Sjoerd Potters laat de Tribune weten: ‘Vele gemeenten werken al een tijdje succesvol met een tegenprestatie, maar de verplichting voor alle gemeenten om hiermee te werken is net per 1 januari ingegaan. Het is daarom nog te vroeg om hier iets over te zeggen. Het organiseren van een eigen tegenprestatie door bijstandsgerechtigden hebben wij als VVD naar Australisch voorbeeld bij de wetsbehandeling zelf naar voren gebracht en dat is ook integraal overgenomen door de staatssecretaris.’

Naar de rechter

Te vroeg of niet, ook in juridische zin is het de vraag in hoeverre de verplichte tegenprestatie eigenlijk houdbaar is. In Amstel-

veen, waar de gemeente de verplichting wel invoerde, stapte een bijstandsgerechtigde begin dit jaar naar rechter, omdat de tegenprestatie in strijd zou zijn met het internationaal recht. Maar de rechter oordeelde dat hem hier ‘geen rechtsmacht toekomt’, met andere woorden dat hij hier niet bevoegd is. Advocaat Marc van Hoof gaat in hoger beroep tegen die uitspraak. ‘De rechtbank stelt dat de gemeente Amstelveen geen concrete invulling heeft gegeven aan de tegenprestatie en niet tegen deze bijstandsgerechtigde heeft gezegd: dit of dat moet jij gaan doen. Juist dat vind ik in strijd met het internationaal arbeidsrecht’, aldus Van Hoof. De Amstelveense SP-fractievoorzitter Joep van Erp eist nu weer opheldering van de gemeente: ‘Als de rechter hier al niks mee kan, wat moet de gewone burger er dan van denken?’

De vraag is wat voor precedentwerking de kwestie in Amstelveen kan gaan krijgen voor de rest van Nederland. Piet van der Lende: ‘Het is principieel fout dat je mensen die geen keus hebben, gedwongen zonder loon laat werken in ruil voor de uitkering. Nog afgezien van het aspect van verdringing van betaald werk: in Nederland bestaat het recht

op eten en drinken als je niet in je bestaan kunt voorzien. Dat recht moet je niet voorwaardelijk gaan maken.'

Het lijkt bizar: in een land waar banen schaars zijn, worden de slachtoffers van die situatie gedwongen om de bestaande betaalde banen nog schaarser te maken. Het feit dat zij zonder loon en op voorhand zonder perspectief moeten werken, maakt dat hun maatschappelijke situatie niet verbetert – en op termijn dezelfde uitzichtloze situatie voorkookt voor degenen die

hun betaalde baan omgezet zien worden in onbetaald werk voor anderen. Zo verdwijnt langzaam de scheidslijn tussen betaald werk en (verplicht) vrijwilligerswerk.

En ondertussen wringen tal van gemeenten zich in allerlei bochten om uitvoering te geven aan de verplichting. Niet zelden met bizarre resultaten. Neem de Zuid-Hollandse gemeente Nissewaard, die bijstandsvanger Wilma van der Wende liet weten dat ze verplicht werd een tegenprestatie te leveren in haar woonplaats Spijkenisse. En dat terwijl ze een paar kilometer verderop in

Hoogvliet, gemeente Rotterdam, een inloophuis voor kankerpatiënten runt en daarvoor zelfs onlangs is uitgeroepen tot 'vrijwilliger van het jaar'. Maar ja, zegt Nissewaard, dat is niet binnen onze gemeentegrenzen. En dus is Wilma van der Wende gewoon aan de beurt. Oh ja, en wat voor tegenprestatie moet ze gaan leveren? Meehelpen met de organisatie van een informatiemarkt voor... vrijwilligers! •

tekst Rob Janssen

MET LEGE HANDEN

Bij de SP-Kamerfractie komen talloze verhalen binnen van mensen die te maken hebben met verplichte tegenprestaties. Een kleine greep:

Dezelfde baan, maar zonder loon

Een man van 61 jaar werd ontslagen als bedrijfsleider en ging vervolgens in het kader van een id-baan aan de slag als beheerder van een gemeenschapscentrum. Na een jaar werd hij ontslagen, na drie maanden WW kwam hij weer in de bijstand en als tegenprestatie kon hij aan de slag als beheerder. Van hetzelfde gemeenschapscentrum. In ruil hiervoor krijgt hij een bijstandsuitkering waar het loon van zijn vrouw en een pensioen van 183 euro van af wordt gehouden.

Opleiding volgen? Mag niet.

In het kader van het zogenaamde '600 banenplan' van de gemeente Sittard-Geleen is een moeder van drie kinderen uit Sittard-Geleen aan het werk gezet bij een aantal bedrijven. Ze doet hier regulier werk dat voorheen door betaalde krachten werd gedaan. Dolgraag wil ze een opleiding volgen, maar dat mag niet van de gemeente. Ze zit al twee jaar in de bijstand en er is absoluut geen zicht op een vaste baan.

Last Christmas

Een man uit Leeuwarden werd in december gevraagd om samen met andere bijstandsgerechtigden kerstpost te sorteren. Via een uitzendbureau werden bijstandsgerechtigden ingeschakeld om ruim 90 kilometer verderop de kerstdrukke op te vangen. De bijstandsgerechtigden kregen hier geen vergoeding voor en vulden normale vacatures in.

Geen reiskostenvergoeding

De inpakafdeling van de Haagse kringloop is het werkterrein van een vrouw met een bijstandsuitkering. Haar reiskosten bedragen 40 tot 50 euro per maand, maar die krijgt ze niet vergoed. Aantal jaren in de bijstand: ruim twee jaar. Kans op een baan: nul.

Artis

Een voormalig tramconducteur uit Amsterdam moest met behoud van uitkering als toezichthouder in Artis werken. Van hulp en begeleiding was nauwelijks sprake; uiteindelijk werd hij op een 'participatieplaats' gezet.

Chauffeurs vervangen

In Schagen werden de chauffeurs van het leerlingenvervoer ontslagen. Daarbij ging het om het vervoer voor kinderen die in het speciaal onderwijs zitten. In de plaats van deze chauffeurs gingen mensen met een bijstandsuitkering de bussen rijden. Ze deden dit met behoud van uitkering, dus onder het minimumloon. De SP stelde Kamervragen. 'Dit is een verantwoordelijkheid van de gemeente', antwoordde het kabinet. En liet het daarbij.

Productie

Jeffrey verricht als tegenprestatie voor zijn uitkering inpakwerk bij een bedrijf. Hij heeft het gevoel dat de gemeente het allemaal wel best vindt zo. Hij levert namelijk productie en de gemeente ontvangt een vergoeding voor het werk dat hij verricht. Er is geen begeleiding, hij hoeft 'alleen maar' vier keer per week een brief schrijven. Zonder verder naar Jeffrey om te kijken wordt door de instantie die hem naar werk zou moeten begeleiden geld verdiend.

Met lege handen

Een 53-jarige vrouw uit Utrecht werkt met behoud van uitkering een halve middag in het Diakonessen-ziekenhuis in het vervoer van patiënten en drie dagen als activiteitenbegeleider bij mensen met een verstandelijke handicap. In 2009 begon ze met de opleiding tot doktersassistente, maar van haar klantmanager mocht ze die niet meer afmaken. Dit terwijl ze nog een jaar naar school moest voor haar diploma. Nu zit ze zonder diploma in een reïntegratietraject zonder betaald werk.

(De namen en adressen van de betrokkenen zijn bij de SP-Kamerfractie bekend)

foto Sander van Oorspronk

Karabulut de straat op tegen de afbraak van de sociale huursector.

> STOP DE HUUREXPLOESIE

'Het verzet tegen de torenhoge huren groeit', stelde SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut vast tijdens een demonstratie van duizenden huurders en huurdersorganisatie in Amsterdam. 'Sinds het aantreden van het kabinet van VVD en PvdA zijn de huren explosief gestegen. Bijna 10

procent in twee jaar tijd. Nu al leven 725.000 huurders in armoede. Als de huurexplosie niet stopt, worden dat er bijna een miljoen.' De Woonbond heeft in totaal 43.679 handtekeningen verzameld tegen de huurverhogingen en aangeboden aan Tweede Kamerleden. Karabulut stelt

wederom huurverlaging voor. 'Hopelijk doen andere partijen deze keer wel mee.' Het is haar in ieder geval al wel gelukt om de steun van een meerderheid van de Tweede Kamer te krijgen voor haar voorstel om woningcorporaties te stimuleren om bij inkomensachteruitgang tot huurverlaging over te gaan.

'PvdA, deel geen klappen meer uit aan huurders'

Binnen de PvdA groeit het verzet tegen de huurverhogingen in ieder geval. Anita Engbers, voorzitter van de PvdA-werkgroep Huurders, schrijft in de werkgroepnieuwsbrief van maart: 'De enige partij, die consistent en geloofwaardig opkomt voor huurders, is de SP. Na de recente verkiezingsuitslagen is het de hoogste tijd om deze pijnlijke waarheid eens hardop te uiten. Maar dat wil nog niet zeggen, dat we verloren zijn: de Partij van de Arbeid kan de stem van huurders terugverdienen door vanaf nu geen klappen meer aan hen uit te delen.'

> STEUNTJE IN DE RUG VOOR DETAILHANDEL

De SP heeft er in het Europees Parlement hard voor gevochten en het resultaat mag er zijn: de kosten voor transacties met betaalkaarten en creditcards worden aan banden gelegd. Per transactie mogen banken voortaan niet meer in rekening brengen dan 0,2 procent van de waarde van de transactie voor betaalkaarten en

niet meer dan 0,3 procent voor creditcards. SP-Europarlementariër Dennis de Jong: 'De detailhandel heeft het op dit ogenblik al moeilijk genoeg dus die kan dit steuntje in de rug goed gebruiken. Bovendien is het traditionele pinnen in Nederland efficiënt en goedkoop. De creditcardmaatschappijen hadden graag gezien dat winkeliers

verplicht zouden worden hun dure kaarten te accepteren. Dat voorstel is nu van de baan, waardoor de winkelier en de klant samen kunnen bepalen wat de beste en goedkoopste betaalmogelijkheid is.'

> DE KRITIEK VAN DE SP IS HET PROBLEEM

Vérian, de thuiszorgorganisatie die afgelopen november het personeel een loonsverlaging van 20 tot 25 procent oplegde, heeft de gemeente gevraagd te mogen stoppen met het leveren van thuiszorg in Nijmegen. Als reden noemt Vérian de kritiek van coalitiepartij SP op de in november aangekondigde loonsverlaging, waardoor de vertrouwensbasis weg zou zijn. Oftewel: volgens Vérian is niet de loonsverlaging het probleem, maar de kritiek van de SP.

'Terecht in het geweer gekomen'

Cor van Norel, gemeenteraadslid voor de SP in Nijmegen, laat zich hierdoor uiteraard niet de mond snoeren. 'Het is volkomen terecht dat medewerkers in het geweer komen tegen de loonsverlaging. Het is de loonsverlaging die heeft gezorgd voor een

vertrouwensbreuk met de medewerkers. De SP steunt het personeel, samen met de FNV, in hun verzet tegen deze loondump. Ook in de regio Apeldoorn zijn medewerkers inmiddels in verzet gekomen tegen de loonsverlaging door hun werkgever.'

'Handen af van het salaris'

De gemeente Nijmegen is volgens Norel ook niet de oorzaak van de financiële problemen van Vérian. 'Wij betalen voor goede zorg en een fatsoenlijk salaris voor het thuiszorgpersoneel. Ondanks forse bezuinigingen vanuit Den Haag, houden we in Nijmegen de thuiszorg volledig overeind en krijgen thuiszorginstellingen een heel behoorlijk tarief. Daarom zeggen wij tegen Vérian: handen af van het salaris van onze thuiszorgmedewerkers.'

> OPHOEPELEN?

'Wie niet wil integreren kan beter ophoepe-len.' Met die boude uitspraak heeft Leefbaar Rotterdam-wethouder Schneider zijn nieuwe integratiebeleid gepresenteerd. Kernboodschap van dat beleid is dat de strijd wordt aangegaan met onwillige migranten. Leo de Kleijn, fractievoorzitter voor de SP in Rotterdam, verzet zich tegen die negatieve en eenzijdige benadering van het integratie-vraagstuk: 'De SP wil een beleid dat uitgaat van wederkerigheid. Een beleid dat alle Rotterdammers gelijke kansen biedt. Een beleid dat gebaseerd is op de diversiteit in de stad, dat strijdt tegen de sociale tweedeling en dat racisme actief bestrijdt.'

> CIJFERS LIEGEN NIET, TOCH?

SP-Eerste Kamerleden Geert Reuten en Tuur Elzinga vroegen zich tijdens de campagne regelmatig af of PvdA en VVD de cijfers niet kennen, of dromen. Geloven deden de senatoren hun verhalen in ieder geval niet, dus gingen ze zoek naar de echte cijfers.

Doet Nederland het economisch spectaculair goed?

Volgens premier Rutte doet Nederland het economisch 'spectaculair goed'. Op basis van cijfers over 2013 en 2014 – de twee gerealiseerde jaren waarvoor Rutte II de begroting heeft opgesteld – komen Elzinga en Reuten tot een tegenovergestelde conclusie. 'Nederland deed het slecht vergeleken met de omringende landen en slecht vergeleken bij het gemiddelde in de eurozone. En de eurozone, zoals we weten, deed het slecht vergeleken bij de

rest van de EU. En de EU stak weer mager af bij de rest van de wereld. Vermaarde economen, waaronder Nobelprijswinnaars Krugman en Stiglitz, wijzen de stringente Europese begrotingsregels aan als boosdoener. De SP wilde (overigens net als de PvdA tijdens de oppositie tegen Rutte I) minder bezuinigen en meer investeren in de economie.'

Verkleint dit kabinet de inkomensverschillen?

PvdA-leider Samsom beweerde steeds weer dat het kabinet-Rutte II, zoals beloofd, de inkomensverdeling minder scheef maakt. Wat blijkt? 'Afgelopen december nog is er per 2015 voor € 688 miljoen aan belastingverlagingen ingevoerd, waar de rijkste 26 procent van Nederland van profiteert.' Eerdere maatregelen van het kabinet-Rutte II deden daar

foto's Sander van Oorspronk

Geert Reuten en Tuur Elzinga.

volgens Reuten en Elzinga niet voor onder. 'Huishoudens met een inkomen beneden modaal, zagen en zien hun koopkracht bijvoorbeeld achterblijven ten opzichte van de hogere inkomens. Het eerlijke verhaal is dat de VVD de inkomensverschillen met steun van de PvdA opnieuw heeft vergroot.'

Zie voor een overzicht van de cijfers waar Elzinga en Reuten zich op baseren sp.nl/Hj4m en sp.nl/6eUh

> BIJSTANDSGERECHTIGDEN GEEN BOEVEN

Wilde verhalen over Rotterdamse uitkeringsfraude in de Telegraaf, in een interview met Leefbaar-wethouder Struijvenberg over wietplantages en kliklijnen. De boodschap is duidelijk: bijstandsgerechtigden zijn eigenlijk allemaal potentiële criminelen, die je maar het best ongebreideld kunt controleren.

De feiten

'Ongepast en slecht', noemt SP-gemeenteraadslid Josine Strörmann deze stemmingmakerij. 'Iedere echte fraudeur is er 1 te veel, dat mag duidelijk zijn, maar laten we eens kijken naar wat cijfers: 38.600

bijstandsgerechtigden, 1606 gevallen van wat het college fraude noemt. Dat is dus 4,16 procent fraudeurs – waarbij het overigens in heel wat gevallen niet eens gaat om moedwillige fraude maar om misverstanden omtrent de regelgeving en onmacht – en 96 procent goudeerlijke Rotterdammers.'

Opsporing verzocht

'Zet daar eens wat cijfers tegenover. Faillissementsfraude: 1,3 miljard euro. Zorgfraude: 2,7 miljard. Verzekeringsfraude: 900 miljoen. Van deze categorieën fraude wordt jaarlijks slechts 2 procent

opgespoord. Sociale zekerheidsfraude (dus alle soorten uitkeringen per jaar) bedraagt slechts 153 miljoen per jaar – en slechts 1,6 procent van alle fraude. En hiervan wordt ruim 70 procent opgespoord. Deze cijfers brengen het zogenaamde reuzeprobleem van uitkeringsfraude nogal in perspectief.' Zich baserend op de feiten, concludeert Strörmann dat de overheid de focus beter kan verplaatsen naar het opsporen van fraude bij het bedrijfsleven. Dat zou een stuk meer opleveren.

sp.nl/HFbX

> ONDERZOEK ONDER VMBO-LERAREN

Dit voorjaar komt het kabinet met een vmbo-wet. SP-Tweede Kamerlid Tjitske Siderius (foto) is daarom een onderzoek onder vmbo-leraren gestart zodat de werkvloer zich uit kan spreken over de toekomst van het vmbo. 'Leraren en begeleiders weten immers het beste wat nodig is om de werkelijke problemen in het vmbo aan te pakken. Ik roep alle vmbo-leraren daarom op de vragenlijst in te vullen en door te sturen aan collega's.'

'Cosmetische wijzigingen of werkelijke oplossing?'

Siderius: 'Volgens staatssecretaris Dekker moet het vmbo op de schop. Het vmbo is

foto archief SP

nu een ingewikkeld schooltype met sectoren, leerwegen en tientallen versnipperde vakken. Een vereenvoudiging ligt zeker voor de hand. De vraag is alleen of met de nieuwe plannen de werkelijke problemen worden opgelost of dat de wijzigingen vooral cosmetisch zijn. Vraagstukken als de vroege selectie van leerlingen, het nut van de vmbo-examens of de doorstroom naar vervolgoopleidingen worden in de voorstellen van Dekker niet benoemd.'

sp.nl/ESYH

MELKQUOTA AFGESCHAFT

UITGEMOLKEN

Grazende koeien in de wei, boerderijtje op de achtergrond. Het is een typisch Nederlands tafereeltje waar ons land aan gehecht is. Maar nu de EU de melkquota heeft afgeschaft, zou dat op termijn weleens voltooid verleden tijd kunnen worden.

GROTER, GROTER, GROOTST. Als dat ergens geldt, dan is het wel in de Nederlandse landbouw. Voorlopig spant het in het Noord-Limburgse dorp Grubbenvorst geplande Nieuw Gemengd Bedrijf (NGB) de kroon in Nederland. Liefst 1,1 miljoen kippen en 35.000 varkens moeten er ondergebracht worden, plus een mestvergistingsinstallatie en een kippen-slachterij. Als het NGB doorgaat, huizen in het dorp straks evenveel kippen als de hele provincie Limburg aan inwoners rijk is. En dan heeft de gemeente Horst aan de Maas, waarin Grubbenvorst ligt, nog maar ietsje meer inwoners dan varkens.

Willen we dat? Nou nee, buiten de groep initiatiefnemers van NGB wil eigenlijk niemand dat. Het verzet van burgers en actiegroepen is groot. Voedselkwaliteit, dierenwelzijn, stank- en verkeersoverlast in de landelijke omgeving, verhoogde gezondheidsrisico's; het zijn veelgehoorde bezwaren in de regio. Verder kun je vraagtekens zetten bij het draagvlak in de agrarische sector zelf voor megastallen.

'Een megastal als die in Grubbenvorst komt in de plaats van dertig boerengezinsbedrijven', zegt SP-Kamerlid Henk van Gerven, verwijzend naar het alarmerende aantal van

zeven Nederlandse agrariërs per dag(!) dat ermee stopt. Tegelijkertijd is volgens onderzoeksinstituut Alterra het aantal megabedrijven sinds 2005 verdrievoudigd. Kortom: het aantal boerenbedrijven daalt; het gemiddeld aantal dieren per bedrijf groeit.

Kiloknallers en plofkippen, de discussie is bekend. Nu is het zo, dat de meeste kritiek op megastallen en hun productie zich richt op de varkens- en pluimveehouderij. De melkveehouderij, van oudsher toch een van de gezichtsbepalers van het Nederlandse boerengezinsbedrijf, heeft dat industriële imago voorsnog niet. Maar of dat zo blijft? Op 1 april heeft de Europese Unie de melkquota afgeschaft. Die werden in de jaren tachtig ingevoerd ter bestrijding van de 'melkplas' en 'boterberg': enorme overschotten aan melkproducten die ontstonden als gevolg van het Europese landbouwsubsidiebeleid. Die overschotten werden vaak op-

'In Nederland hebben de supermarkten de boeren in hun macht'

gekocht door de EU en vervolgens voor een prikje verkocht aan landen buiten de EU. Of gewoon vernietigd. Daar wilde Brussel van af. De melkquota legden een maximale productie op aan de melkveehouders. Wie het maximum overschreed, betaalde een boete en die heette 'superheffing'.

Maar nu moeten de melkquota worden opgeheven, vindt de EU. Dit om de stijgende vraag naar melkproducten in de wereld te kunnen bedienen. Anders verliezen de Europese melk producerende naties de concurrentieslag met onder meer de VS en China. De remmen lijken weer los te kunnen.

Splitsing

'Ik had graag gezien dat de melkquota waren blijven bestaan', zegt Henk van Gerven.

'Het was een goed middel om verdere schaalvergroting in de melkveehouderij te voorkomen. De afschaffing stimuleert dat boeren verder opgejaagd zullen worden door de banken. Want meer productie leidt tot schaalvergroting en het verdienmodel van banken is nou eenmaal: hoe groter de lening, hoe groter het rendement.' Volgens Van Gerven bevindt de melkveehouderij zich nu op de spreekwoordelijke splitsing. Gaat het dezelfde kant op als de varkens- en pluimveehouderij?

Nu zou je denken dat regulering van de productiehoeveelheid de prijzen zal doen stijgen. Immers: hoe meer aanbod, hoe lager de prijzen. Toch gaat dat niet per definitie op. Na de invoering van de melkquota bijvoorbeeld stabiliseerden de prijzen en dat bleek uiteindelijk goed uit te pakken voor de boeren. Dit verstevigde, mede dankzij de focus op kwaliteit en innovatie, de exportpositie van de Nederlandse melksector.

Volgens SP-Kamerlid Eric Smaling is het streven naar lagere prijzen via productieverhoging dan ook niet de juiste weg. 'De prijzen voor voedsel zijn in Nederland relatief laag; zuivel is in ons land niet heel duur. En vergeet niet: in Nederland heeft de 'retail' de macht. Supermarkten dwingen extreem lage prijzen af bij de boeren, die op die manier tot schaalvergroting worden gedwongen. We hebben gezien hoe kwetsbaar varkens en kippen dan kunnen worden voor ziektes. Als je bij koeien de bovengrens van de melkproductie weghaalt, loop je dat zelfde risico.' Volgens Smaling is het voedselaanbod in Nederland groot genoeg. 'Kijk eens hoeveel

voedsel mensen weggooiden. Het is ook aan de consument om daar bewuster mee om te gaan.'

Afgelopen najaar werd in de Tweede Kamer de wet Verantwoorde groei melkveehouderij aangenomen. Die maakt de komst van nieuwe bio-industrie in Nederland mogelijk, door koeienstallen zonder weilanden eromheen toe te staan. Melkveehouderijen mogen de koeienmest 100 procent verwerken, ook al hebben ze geen meter grond om hun stal. De SP en D66 dienden nog een amendement in om het hebben van weilanden tot voorwaarde voor uitbreiding te maken. Tevergeefs. Het grondgebonden karakter van de melkveehouderij bevindt zich dus op een hellend vlak. Dat betekent: minder koeien in de wei en groen licht voor megastallen met gestapelde koeien in industriële complexen met eigen mestverwerking. Staatssecretaris Dijkma kondigde twee dagen voor 1 april ineens aan de weidegang van koeien te willen bevorderen. weer een dag later sprak de Limburgse Land- en Tuinbouwbond de verwachting uit dat melkveeouders zullen gaan uitbreiden...

Dat van die mestverwerking is trouwens nog een verhaal op zich. In het Oost-Brabantse St. Anthonis weten ze daar alles van. Deze gemeente herbergt het grootste aantal varkens per hoofd van de bevolking – ongeveer 1 op 1 – en rondom het kerkdorp Landhorst staat momenteel de grootste mestverwerker van Nederland op stapel: de Minerale Afzet Coöperatie Elzendorp (MACE). Zowat de hele regio loopt ertegen te hoop; stank- en verkeersoverlast zullen het gebied onleefbaar maken, waarschuwen velen. En de aangekondigde komst van MACE trekt nóg meer varkens naar het gebied. 'Als ik uit het raam kijk, zie ik links en rechts enorme stallen verrijzen', zegt Giel Dekkers van de lokale actiegroep Stop Mestfabriek. 'Het lijkt wel of alle varkens van Nederland nu hierheen komen. Het ene na het andere gezinsbedrijf stopt en de mestrechten worden vervolgens opgekocht door een paar grote jongens. In deze regio staan 37 gezinsbedrijven op omvallen. Ik hoorde laatst een verhaal van een boer die de sleutelbos van zijn boerderij bij de gemeente op de balie heeft gegooid. "Zie maar wat je ermee doet. Ik kap d'r mee", zei hij. Veel mensen, zowel agrariërs als niet-

agrariërs voelen het zo', zegt Dekkers. En nog lijkt het niet genoeg, daar in St. Anthonis. Want naast duizenden varkens kunnen er nu ook nog eens heel veel koeien bijkomen. Want de Raad van State bepaalde in januari dat er een mega-melkveebedrijf met rond de 800 koeien mag komen bij het nabijgelegen Oploo...

Maar was het niet zo dat de provincie Noord-Brabant een verbod op de bouw van megastallen afkondigde? 'Klopt', zegt SP-gedeputeerde Johan van den Hout. 'Maar die melkveehouder in Oploo vroeg zijn vergunning al aan lang voordat het verbod van kracht werd. Het enige wat we kunnen doen is de vergunning afkopen, maar dat kost de provincie miljoenen.' En de varkens in genoemde regio dan? 'Hier speelt de zogenaamde compartimenten-discussie', zegt Van den Hout. 'Oost-Brabant en Noord-Limburg zijn ingedeeld in één compartiment. Dat betekent dat daarbinnen heen en weer geschoven mag worden met dierrechten. Daarom werken we samen met Den Haag aan kleinere compartimenten, zodat we als provincie beter kunnen sturen om de intensieve veehouderij duurzamer te maken.' Duurzaam in plaats van mega; dat is het devies voor Nederland, vindt Henk van Gerven. 'De groeiende wereldbevolking moet toch eten, zeg je? Zeker, maar ga dan meer produceren waar meer ruimte is. In Oost-Europa bijvoorbeeld. Nederland is daar te klein voor. En qua export zou ik zeggen: laten we exporteren waar we goed in zijn, namelijk onze kennis en know-how op het gebied van landbouw. Zo kan ons land een heel waardevolle bijdrage leveren aan goed voedsel voor de hele wereld. Da's heel wat beter dan voedsel over de hele aardbol slepen en in ons eigen land een verdere aanslag op dier en milieu laten plaatsvinden door megastallen.'

Giel Dekkers: 'Weet je wat ik nou zo onvoorstelbaar vindt? In Nederland willen we af van de wilde dieren in het circus, omdat die daar hun natuurlijke gedrag niet kunnen vertonen. Moet je me toch eens vertellen hoe dat zit met het gedrag van koeien, varkens en kippen in megastallen.' Nog zoiets: in Nederland staan op verpakkingen van zuivelproducten vaak idyllische plaatjes van boerderijtjes en stukjes weiland. Als de schaalvergroting in de melkveehouderij doorzet zoals gevreesd, zouden die boerderijtjes en weilanden dan worden vervangen door afbeeldingen van megastallen? ●

tekst Rob Janssen

foto Herman Engbers / Hollandse Hoogte ©

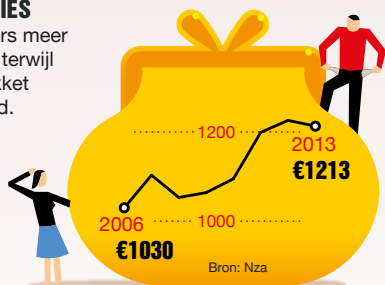
ZIEK ZORGSTELSEL

Niet de zorg maar het zorgstelsel is te duur. De zorgverzekeraars verspillen honderden miljoenen aan reclame en klantenbinding, maken enorme winsten en hebben enorme reserves. Het is tijd om dit zieke zorgstelsel aan te pakken en te kiezen voor een publieke basisverzekering.

U BETAALT STEEDS MEER...

ZORGPREMIES

U betaalt fors meer zorgpremie terwijl het zorgpakket is uitgekleed.

EIGEN RISICO

De boete op ziek zijn is de afgelopen jaren keer op keer verhoogd.

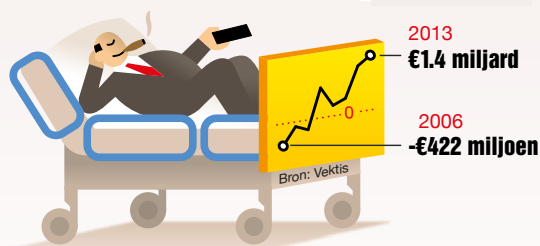

SP.NL/PUBLIEKEBASISVERZEKERING

VERZEKERAARS HEBBEN STEEDS MEER...

TORENHOGHE WINSTEN

De winsten zouden nog hoger zijn als er niet een half miljard zou worden besteed aan reclame, marketing en klantenbinding

ENORME RESERVES

Geld voor zorg moet naar zorg, niet naar de bankrekening van de zorgverzekeraars.

* Jaarrekeningen DNB, hierin is niet gecorrigeerd voor herverzekering.

RENSKE LEIJTEN KONDIGDE het in de Tribune van december al aan: de SP wil af van de marktwerking rond de basisverzekering. Ook u kunt zich nu uitspreken voor ons plan van de publieke basisverzekering. Op www.sp.nl/publiekebasisverzekering leest u er alles over.

De zorgverzekeraars verspillen jaarlijks honderden miljoenen aan reclame en klantenbinding, maken winsten, willen beslissen waar u uw zorg krijgt en gaan op de stoel van artsen zitten. Het is hoog tijd dat we de enorme macht van de zorgverzekeraars breken. Dan pakken we de zeggenschap over de zorg terug.

Het kan als we de basisverzekering weer publiek regelen.

JE MOET JE AAN JE RECHTEN HOUDEN!

Ik geloof dat ik een cursus New-speak nodig heb. In George Orwells meesterwerk 1984 was Newspeak de taal die de dictatuur gebruikte om gedachten te sturen zodat die geen bedreiging konden worden voor het regime.

IK BEN NU NOG VEEL TE EIGENWIJS. Ik kan niet niet braaf ja knikken als een overheidsinstantie me probeert wijs te maken dat ik 'rechten' heb waar ik me aan moet houden omdat ik anders een boete krijg.

Want mijn hemel. Ik ben nog niet eens daadwerkelijk parttime werkloos, of de boodschap van het UWV is al luid en duidelijk binnengekomen, hoor. Voor het geval de vetgedrukte dreigementen in de toekenningsbrief van mijn WW nog ruimte overlaten voor twijfels, wordt tijdens een verplichte training in een bloedhete ruimte duidelijk gemaakt dat het UWV niet aan waarschuwingen of coulance doet. Eén sollicitatie-activiteit te weinig: vier maanden lang 25 procent korting. Niet binnen 7 dagen

doorgeven dat je een baan gevonden hebt: 100 procent boete. Die tactiek van mensen vanaf het allereerste moment klein en bang maken, werkt angstaanjagend effectief. Ik heb me zelfs serieus afgevraagd of ik het me wel kan veroorloven om deze column te schrijven, want het UWV laat echt geen mogelijkheid voorbij gaan om te dreigen met boetes en het verlagen of stopzetten van je uitkering. Het advies dat ik opvallend vaak krijg van ervaringsdeskundigen met het UWV is: altijd meteen doen wat het UWV je vraagt, tijdens gesprekken braaf ja knikken en vooral geen aandacht trekken.

Gelukkig lichten ze je tijdens die verplichte training ook in over je rechten. Dat suggesteerde de titel van de sheet in ieder geval

DE PUBLIEKE BASISVERZEKERING

Marktwerking heeft onze zorg niet beter gemaakt, wel duurder. Het is tijd voor het alternatief: de publieke basisverzekering. In plaats van concurreren gaan we samenwerken. De premies kunnen omlaag, de kwaliteit omhoog en we halen de macht weg bij de zorgverzekeraars.

Door de zorgverzekeraars om te vormen tot één publieke organisatie kunnen de premies omlaag, de kwaliteit omhoog en halen we de macht weg bij de zorgverzekeraars. Honderden miljoenen worden bespaard op de uitvoering. De bureaucratie wordt aangepakt.

Dit kabinet van VVD en PvdA heeft geen probleem met de enorme macht van de zorgverzekeraars. Sterker nog, zij vergroten de macht. Patiënten, huisartsen, psychologen en psychotherapeuten spraken zich al uit tegen de macht van de zorgverzekeraars, en voor een publieke basisverzekering. Doet u ook mee? •

SP

KWALITEIT OMHOOG

Concurrentie maakt de zorg niet beter, wel duurder. Door samen te werken kan de kwaliteit omhoog en de kosten omlaag

MACHT ZORGVERZEKERAARS BREKEN

De zorg is van ons allemaal. Daarom nemen we de macht weg bij de zorgverzekeraars en geven we die terug aan de professionals en patiënten.

LAGERE PREMIES

We pakken de enorme reserves, winsten en verspillingen van de zorgverzekeringen aan. De premies gaan fors omlaag.

illustraties Marc Kolle

SP.NL/PUBLIEKEBASISVERZEKERING

foto Diederik O

Jola van D.

wel. Toen ik vroeg wat die rechten dan waren, aangezien op de sheet alleen maar verplichtingen stonden, kleurde de trainer een beetje rood. Dit was de eerste keer dat iemand die vraag stelde. Verder dan dat ik recht heb op een uitkering en dat in de werkmap meer informatie staat, kwam de trainer in ieder geval niet. In die werkmap staat dat een van mijn belangrijkste rechten is dat ik een werkmap heb waar taken en berichten in staan die me helpen nieuw werk te vinden. Maar, als ik me niet aan die taken houd, wordt mijn uitkering gekort of stopgezet, of krijg ik een boete. Volgens het UWV ben ik dus echt de trotse bezitter van rechten waar ik me aan moet houden omdat ik anders een boete krijg.

Doorklikkend naar een compleet andere site, blijkt dat ik ook echte rechten heb. Ik heb bijvoorbeeld recht op een reiskosten-

vergoeding en ik mag iemand meenemen naar persoonlijke gesprekken. Maar dat soort informatie is natuurlijk niet belangrijk genoeg om meteen te vertellen aan mensen die afhankelijk zijn van een uitkering.

Plichten rechten noemen is Newspeak. Het beschermt het UWV, dat daardoor mensen die jarenlang gewerkt hebben en buiten hun schuld (parttime) werkloos zijn geworden, kan blijven behandelen alsof het luie mormels zijn die het verdienen om constant bedreigd te worden met straffen. Dus: WW-gerechtigden uit het hele land, verenigt u! Of maak ik me dan schuldig aan crimethink – Newspeak voor strafbare gedachten? •

tekst Jola van Dijk

> HUISJESMELKER VAN HET JAAR

foto: archief ROOD

De Bredase Marcel van Hooijdonk is door ROOD uitgeroepen tot Huisjesmelker van het Jaar 2015. ROOD-voorzitter Merel Stoop: 'Dit is een van de ergste huisbazen die wij de afgelopen tien jaar zijn tegengekomen bij de verkiezing. Brandonveiligheid, intimidatie, torenhoge huren, huisontruimingen: de klachtenlijst is eindeloos.' Als prijs ontving Van Hooijdonk een gouden brandblusser.

Ontruiming dreigt

De jury koos Van Hooijdonk unaniem tot winnaar. Samen met een aantal huurders knokt ROOD voor verbeteringen. In Nieuwegein is de brandonveiligheid van het huurcomplex de Weverstede zo slecht, dat een ontruiming voor de deur staat. Huurder Pavle Andzhiev: 'Een jaar lang heb ik met jonge kinderen in een brandonveilige woning gewoond zonder dat we dat wisten. Ik heb een zoon van 5 en een zoon van 10 dagen oud. Misschien sta ik binnenkort

met hen op straat, door nalatigheid van Van Hooijdonk.'

Tallose keren in opspraak

'Huurders als Van Hooijdonk komen tallose keren in opspraak, maar kunnen gewoon doorgaan met het uitbuiten van hun huurders. Dat is onacceptabel en moet worden aangepakt!', stelt Stoop. ROOD pleit voor het terugdringen van het kamer tekort door het ombouwen van leegstaande kantoorpanden naar kwalitatief goede en betaalbare huisvesting. Ook moet er een landelijk vergunningstelsel komen voor grote verhuurders. Die vergunning moet volgens Stoop afgepakt worden als verhuurders de fout in gaan. Van Hooijdonk wilde de prijs niet zelf in ontvangst nemen. Hij liet een vrouw de deur openen en zij stond ROOD te woord (foto). De gouden brandblusser is samen met het juryrapport bij zijn riante woning in Breda achtergelaten.

> SP STEUNT ACTIEVOERENDE POLITIE

foto: archief SP

Politieagenten voeren in het hele land actie vanwege de teleurstellende voorstellen voor hun CAO. SP-Tweede Kamerlid Nine Kooiman ging naar een actie op het station in Amersfoort om hen te steunen en taart te brengen (foto). 'De politie staat dag en nacht voor ons klaar. Zij verrichten hun werk met gevaar voor eigen leven en gezondheid. Daar behoort erkenning en een fatsoenlijke salaris tegenover te staan, maar de politie staat al vier jaar op de nullijn. Terwijl alle kosten stijgen, stijgen hun lonen niet mee – waardoor ze er ieder jaar verder op achteruit gaan. Die nullijn moet dus van tafel.'

foto: Suzanne van de Kerk

COLUMN

Dennis de Jong
SP-fractievoorzitter
Europees Parlement

HET FAILLIETE EUROPESE ASIELBELEID

De VVD wil de grenzen voor asielzoekers van buiten Europa dicht gooien. Een voorbeeld van pure symboolpolitiek. Eerst de feiten: De VN-Vluchtelingenorganisatie telt wereldwijd 51 miljoen vluchtelingen, waarvan 86 procent in ontwikkelingslanden. Tien jaar geleden was dat nog 70 procent. De geïndustrialiseerde wereld vangt dus relatief steeds minder vluchtelingen op.

Er is wel sprake van een stijging van het aantal in de EU ingediende asielverzoeken: in 2014 een half miljoen, in 2013 lag dit nog op 390.000. Ook is de publieke aandacht voor de asielzoekers toegenomen, vooral door de drama's die zich op de Middellandse

Zee afspelen. Hierdoor lijkt het alsof Europa op dit ogenblik overspoeld wordt door vluchtelingen – en de VVD speelt daar handig op in. Met dit soort voorstellen wakker je de angst bij mensen echter alleen maar aan.

Het probleem in Europa is niet dat er zo ongelooflijk veel mensen hiernaartoe komen, maar dat de reisroutes via een beperkt aantal lidstaten lopen. En in de EU geldt de regel: het land waar je binnenkomt, is verantwoordelijk voor de behandeling van je asielverzoek. Die regel leidt tot de wantoestanden die we vrijwel dagelijks op tv zien.

Het kan ook anders: al enkele jaren geleden overhandigde ik toenmalig staatssecretaris Teeven ons plan voor Europese asielcentra. De opvang van asielzoekers doen we samen, op Europees grondgebied maar dicht bij de buitengrenzen. Daarmee ontlast je landen als Italië en Griekenland en bovendien kun je zo sneller onderscheid maken tussen mensen die om economische redenen naar Europa zijn gekomen en echte vluchtelingen. De eerste categorie moet terug, de tweede moet snel bescherming krijgen. Jammer dat de VVD meer in symboolpolitiek is geïnteresseerd dan in echte oplossingen, want hoewel Teeven het allemaal erg interessant vond, heeft hij er nooit iets mee gedaan.

> SAMEN NEDERLAND

‘Sta ook op tegen haat en voor samen leven.’ Die oproep doet SP-Tweede Kamerlid Sadet Karabulut. ‘Maak een selfie met #samennederland op een papiertje en plaats die samen met jouw verhaal en #samennederland op Twitter, Facebook en Instagram.’

‘Niet uit elkaar laten spelen’

De internationale ontwikkelingen, met de afschuwelijke aanval van de IS-fascisten op de menselijkheid hebben ook hun impact op Nederland, vertelt Karabulut. ‘Door de aanslagen in Parijs, de economische crisis, radicaliserende jongeren en extreemrechts kunnen de verhoudingen op scherp komen te staan. Maar dat hoeft niet, als we ons niet uit elkaar laten spelen.’

‘Tweedeling verslaan’

Juist nu moeten we volgens Karabulut pal staan voor onze vrijheden en tegen angst, terreur en vreemdelingenhaat. ‘Zodat we hen die vrijheden willen afpakken, inperken of ons tegen elkaar opzetten, isoleren. Zodat we de samenleving sterker maken en haat en tweedeling verslaan. Wie je ook

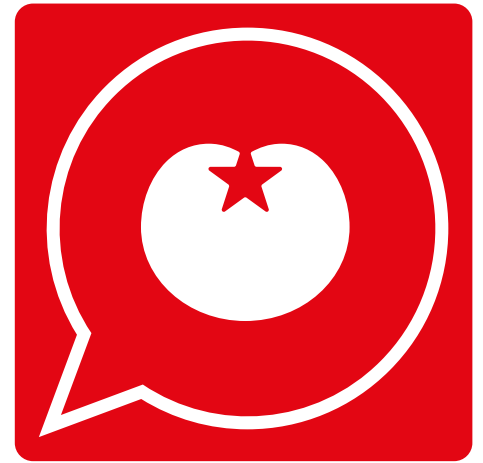

foto Sadet Karabulut

bent, waar je ook vandaan komt, wij zijn gelijkwaardig en maken samen Nederland. Ongeacht je afkomst, religieuze achtergrond of huidskleur.’

sp.nl/samennederland

> ONTVANG HET LAATSTE SP-NIEUWS ALS EERSTE

MELD JE AAN VOOR SP RED ALERT

Het laatste en belangrijkste nieuws van de SP via WhatsApp ontvangen?

Meld je dan snel aan voor de SP Red Alert. Via onze eigen verzendlijst krijg je als eerste het laatste nieuws en aankondigingen van grote mediaoptredens en word je op de hoogte gehouden van belangrijke momenten waarop je in actie kunt komen. Emile Roemer op tv die de Volksbank presenteert? In Red Alert staat van tevoren een mooie illustratie die je meteen kunt delen op Twitter of Facebook.

De verzendlijst is geen praatgroep:

niemand ziet jouw nummer, dus geen eindeloze groepsgesprekken. Je krijgt een beperkt aantal berichten. Honderden leden hebben zich al aangemeld. Volg hun voorbeeld, blijf op de hoogte en help mee om het SP-nieuws op social media te verspreiden.

Aanmelden gaat zo

- 1 Voeg het nummer **06 2200 9535** toe aan je contactpersonen
- 2 Stuur een mail naar redalert@sp.nl met daarin je naam én je mobiele nummer
- 3 Je ontvangt het belangrijke SP-nieuws als eerste op je telefoon

foto Paul Peters

> THEATER DE MOED

Zondag 29 maart, Amersfoort. Buiten storm en regen, maar binnen, in Theater de Moed, straalde de warmte ervanaf. Van de voordracht van F. Starik over zijn belevenissen als mantelzorger van zijn dementerende moeder; wanneer je je in de smalle steegjes van Cádiz waande bij de verhalen en het virtueuze spel van flamenco-gitarist Eric

Vaarzon Morel (foto) en bij een spontane a capella ‘Hou altijd je moeder in ere’ vertolking van Bob Fosko. ‘t Was mooi, de tapas waren lekker en de staande ovatie oprecht en overdonderend. Om nu alvast in je agenda te zetten: zondag 6 september is de volgende editie van Theater de Moed.

LINKSVOOR **'LOKALE POLITIEK IS LEUK'**

Michelle Hoekstra (21) uit Alphen aan den Rijn staat als raadscommissielid de SP-gemeenteraadsfractie in die plaats met raad en daad bij. 'Ik kwam net een paar stemmen tekort om zelf in de gemeenteraad gekozen te worden. Maar het team ondersteunen is ook leuk. De volgende keer wil ik me zeker weer verkiesbaar stellen.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› Wanneer werd je lid van de SP?

'Drie jaar geleden. Ik ging politicologie studeren en wilde naast de theorie ook de praktijk leren kennen. Dat is wel gelukt, ja; ik raakte al snel actief bij het afdelingswerk betrokken.'

› Wat is er zo leuk aan lokale politiek?

'Het staat heel dicht bij het dagelijks leven. Ik heb me als raadscommissielid bijvoorbeeld ingezet voor een jongerencentrum hier in Alphen, dat mede door mijn inspanningen voorlopig niet op zoek hoeft naar een nieuw pand.'

› Heb je hobby's?

'Lezen, yoga en lekker lang wandelen met de hond. Daar kom ik van tot rust. Maar ik vind het ook leuk om op zaterdagavond met vriendinnen een wijntje te drinken en gezellig bij te kletsen.'

› Wat haalt de kapitalist in jou naar boven?

'Haha, ik kan erg genieten van luxe koffie: capuccino, liefst met iets van caramél, of

een lekkere latte macchiato, gemaakt door een goede barista en genuttigd in gezelschap van goede vrienden.'

› Wat is je favoriete plek op de wereld?

'Malta. Daar ben ik als kind vaak op vakantie geweest, omdat vrienden van mijn ouders er een huisje hadden. Het is een klein eiland met een gemoedelijke sfeer, een enorm boeiende historie en mooie cultuur, met heel veel kleine kerkjes met glas-in-loodramen. Waarschijnlijk ga ik er deze zomer stage lopen, bij het directoraat-generaal voor communicatie bij het Europees Parlement in de Maltese hoofdstad Valletta.'

› Wat was jouw SP-moment?

'Hoewel ik helemaal geen ochtendmens ben, ben ik er altijd wel voor te porren om op de dag van de verkiezingen 's ochtends vroeg met een paar anderen gezellig te gaan flyeren op het station. Dat vind ik zo'n mooi afsluitend moment van de campagne, daar wil ik wel vroeg voor opstaan. En daarna meteen zelf stemmen!' ●

EMILE KIJKT

WIE Emile Roemer (1962), SP-fractievoorzitter in de Tweede Kamer

KIJKT Door de bank genomen

› Wat heb je bezocht?

‘Een verfrissende en aangrijpende voorstelling van theatergroep De Verleiders over de schaduwkant van bankieren en de financiële wereld. Pierre Bokma, George van Houts, Leopold Witte, Tom de Ket en Victor Löw hebben hun krachten verenigd en wakkeren samen de woede van het publiek aan over hoe die hele wereld in elkaar zit.’

› Hoe doen ze dat?

‘Vanaf het begin betrekken ze het publiek bij de voorstelling. Ze pakken een stoel

VERLEIDERS WAKKEREN DE WOEDE AAN

en gaan vooraan op het podium zitten om eerst eens aan de zaal te vragen: “Wat weten jullie eigenlijk over banken?” Hilarisch en confronterend tegelijkertijd. Vervolgens slagen ze erin het moeilijke verhaal over de financiële wereld begrijpelijk te vertellen door bijvoorbeeld heel duidelijk te maken wat het voor een gezin betekent als je goedlopende bedrijf om zeep geholpen wordt door de bank.’

› Hoe loopt het af met dat gezin?

‘Om daar achter te komen zullen mensen de voorstelling echt zelf moeten bezoeken. Ik kan je wel verklappen dat je na afloop de zaal uitloopt met als eerste gedachte: dit kán toch niet, hier moet ingegrepen worden! Als je dat met een toneelstuk voor elkaar krijgt, heb je volgens mij heel goed werk geleverd.’

› Maar dat gaat De Verleiders nog niet ver genoeg, toch?

‘Daar begint het pas, wat hen betreft. Ze zijn het burgerinitiatief Ons Geld begonnen. De Verleiders willen daadwerkelijk iets doen aan de misstanden en roepen iedereen op mee te doen. Niet al hun oplossingen komen

helemaal overeen met de standpunten van de SP, maar het is wel erg goed dat ze publieke geldschepping onder de aandacht brengen en de politiek dwingen hierover te discussiëren.’

› Publieke geldschepping?

‘De Verleiders verbazen zich er terecht enorm over hoe weinig invloed de overheid heeft op de omvang van onze geldvoorraad. Het grootste deel van ons geld wordt namelijk door banken zelf uit het niets gecreëerd wanneer ze het uitlenen.’

› Wacht even. Als ik een hypotheek krijg van de bank, lenen zij dus niet jouw spaargeld uit, maar maken ze ter plekke nieuw geld?

‘Precies! Daar is het hele wereldwijde financiële systeem op gebaseerd – en die macht van de financiële sector moet aangepakt worden.’ ●

tekst Jola van Dijk

 www.de-verleiders.nl

of stuur een brief naar
Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort

KAALGEPLUKT

Het geluk van Jan Modaal
Van dus bijna allemaal
Dat geluk moest wijken
Ten behoeve van de rijken

De banken deden volop mee
Van een bonusje of twee
Voor de mensen aan de top
Keek geen enkel mens meer op

Voor Jan Modaal een troost, een schrale
Aan 't eind valt er niets meer te halen
Het blijft ze echt niet eeuwig lukken
Wat kaal is kun je niet meer plukken

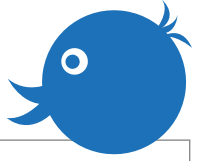
Henny Versteeg-Koets, Petten

DIKTATORVRIENDEN

Halbe Zijlstra, de fractievoorzitter van de VVD, heeft eind maart voorgesteld met landen die door dictators geregeerd worden gewone zakelijke betrekkingen te onderhouden en geen acht te slaan op de mensenrechten in die landen. Het is alsof we de vooroorlogse eerste minister Colijn horen. Het was voor de PvdA geen reden om onmiddellijk het bondgenootschap – want dat is samen regeren toch – met de VVD te breken. En wat doen de andere boefjes die de huidige coalitie aan de macht houden: D66, GroenLinks en de christelijke partijtjes? Blijven die nog steeds buigen voor Rutte c.s.? Over de PVV hoeven we het niet te hebben, die lapt mensenrechten toch al aan z'n laars. Ondanks alle smoezen van wie dan ook, blijkt nogmaals wat het verrotte systeem met honger, ellende, oorlogen en werkloosheid waard is.

Maurice Ferares, Amsterdam

DAT JE 'T WEEET

@JasperMooren 26 februari 2015

Nooit met stakers/bezetters/krakers in discussie gaan! De lange lat!
#maagdenhuis

@MeijerRon 26 februari 2015

VVD'er @JasperMooren over kritische mensen in een democratie.
#maagdenhuis

DOORLOPENDE MACTHTIGING BON OM LID TE WORDEN

naam : Socialistische Partij (SP)
adres : Snouckaertlaan 70
postcode : 3811 MB woonplaats: Amersfoort
land : Nederland incassant ID: NL86ZZZ403462460000
kenmerk machtiging (in te vullen door SP):
reden betaling : betaling contributie

Door ondertekening van dit formulier geeft u toestemming aan de SP om doorlopende incasso-opdrachten te sturen naar uw bank om een bedrag van uw rekening af te schrijven wegens contributie en aan uw bank om doorlopend een bedrag van uw rekening af te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving kunt u deze laten terugboeken. Neem hiervoor binnen 8 weken na afschrijving contact op met uw bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang een welkomsgeschenk en bovendien krijg ik elke maand het nieuws- en opinieblad De Tribune in de bus. Ik kies voor de volgende kwartaalbijdrage:

€ 5,00 (minimum) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 anders: € _____

naam : _____
roepnaam : _____ voorletters: _____ m/v
adres + huisnr : _____
postcode : _____ woonplaats: _____
land : _____ geboortedatum: _____
email : _____
telefoon : _____ mobiel: _____
IBAN (rekeningnr.) : _____ bank identificatie (BIC)*: _____
plaats en datum : _____ * geen verplicht veld bij Nederlands IBAN (rekeningnr)
handtekening : _____

Tribune april 2015

Ik wil ook graag lid worden van ROOD (jong in de SP, tot 28 jaar) en sta één van mijn kwartaalbijdragen af aan ROOD.

Stuur deze bon in een envelop zonder postzegel naar SP - Ledenadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetten met een telefoontje of een e-mail aan de SP: (088) 243 55 40, administratie@sp.nl

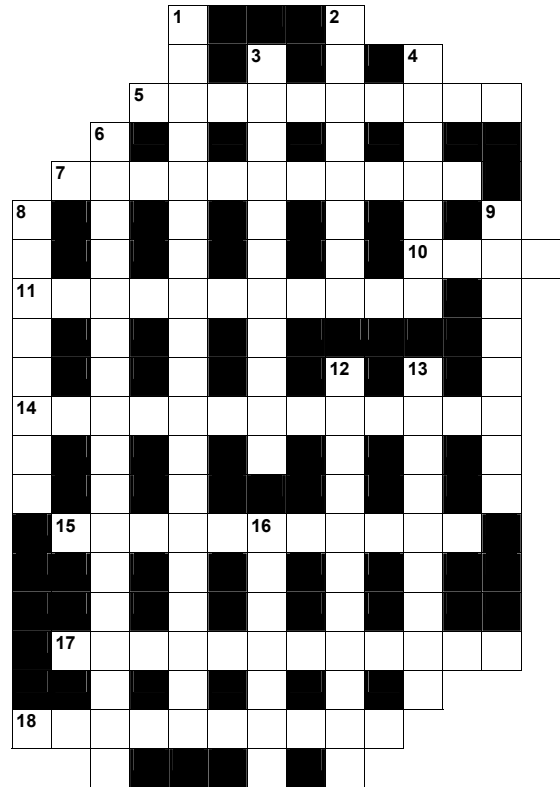
CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 5 Pokerhooligans. (10)
- 7 Risicovol verdiende euro's . (11)
- 10 De ommekeer van oud-minister Ruding. (4)
- 11 Keiharde monnikengrap. (11)
- 14 Niet meegedaan? Hoe lomp! (13)
- 15 Kun je op terugvallen als de relatie klappt. (11)
- 17 De schutters van de schietclub nemen elkaar niet meer onder vuur. (12)
- 18 Sleept (deel van) wc mee om beter te kunnen zien. (10)

Verticaal

- 1 Café waar de kaarsen doven. (19)
- 2 Lichtgewicht handtekening zet zichzelf. (8)
- 3 Schatjes van larven? (11)
- 4 Speelgoed krijgt al voordat ie vlinder is. (7)
- 6 'Ik ben schuldig!', riep de christen. (17)
- 8 Daar kookt de scheepskok. (8)
- 9 Het klokkenspel aankondigen. (8)
- 12 Cadetten die de boezem van de gravin bewonderen. (11)
- 13 Plek voor atletiekstage. (9)
- 16 Tijdschrift voor vulploegmedewerkers. (7)

ANAGRAAF

1	B	I	O	E	M	T	Z	A	L	M

4	T	O	C	H	D	R	O	M	E	R

2	L	A	V	A	E	E	N	D	E	N

5	R	U	I	L	W	O	N	D	E	R

3	N	O	N	B	E	S	C	H	U	T

6	P	O	L	D	E	R	S	N	A	T

Vind alle 6 anagrammen. Van elk woord moet de letter uit het gele vakje in de tabel genaamd 'Letters' worden geplaatst. Dit is dan ook weer een anagram en moet een naam voor 'woonkernen' opleveren. Een 'lange ij' = 1 letter (y).
Tip van de dag: topografie in het klein.

Veel puzzelplezier.

Letters					
1	2	3	4	5	6

Oplossing Anagraaf					
1	2	3	4	5	6

OPLOSSINGEN FEBRUARI 2015

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 3) Wadden 6) Hersenmassa 8) Vermogensgrens 10) Boeketreeks 13) Putter 14) Tax 15) Evenzo 16) Jassen 17) Spat 18) Dreun 19) Gareel.

Verticaal

- 1) Ingaan 2) Vastgeketend 3) Woningtextiel 4) Dwangbeweging 5) Bermtoerist 7) Wee 9) Monorail 11) Sinussen 12) Staart.

HISTORISCHE KRUISWOORDTEST

Horizontaal

- 1) Trechterbeker... 7) Brazzaville 9) Singapore 11) Dime 12) Norfolk (island) 13) Oldenklooster.

Verticaal

- 1) Tabula 2) Enakskind 3) Hazenrein 4) Balfour 5) Kee 6) Rampokker 8) Via 10) Exoot 12) Nel.

De winnaar van maart is G.C. Baartman uit Gouda.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 29 april 2015 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

THEO DE BUURTCONCIERGE

